

Інформація

за 2015 рік про підвищення кваліфікації державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування, депутатів місцевих рад та кадрового резерву в Чернігівському центрі перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій

І. ЗАГАЛЬНІ ПОКАЗНИКИ

Діяльність Центру як закладу післядипломної освіти державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування Чернігівської області та складової відповідної загальноукраїнської мережі у звітному 2015 р. визначалася вимогами чинної нормативно-праової бази, рішеннями Національного агентства України з питань державної служби, обласної державної адміністрації та обласної ради стосовно питань реалізації державної кадрової політики, зокрема – навчання. Зусилля Центру зосереджувалися, насамперед, на виконанні плану-графіка, затвердженого спільним розпорядженням голови облдержадміністрації і голови обласної ради від 10 грудня 2014 р. № 43, а також вимог розпоряджень Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2014 р. № 847 «Про імплементацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони», від 4 березня 2015 р. № 213 «Про затвердження плану заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку “Україна – 2020”» у 2015 році», від 18 березня 2015 р. № 227 «Про схвалення Стратегії реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні на період до 2017 року та затвердження плану заходів щодо її реалізації».

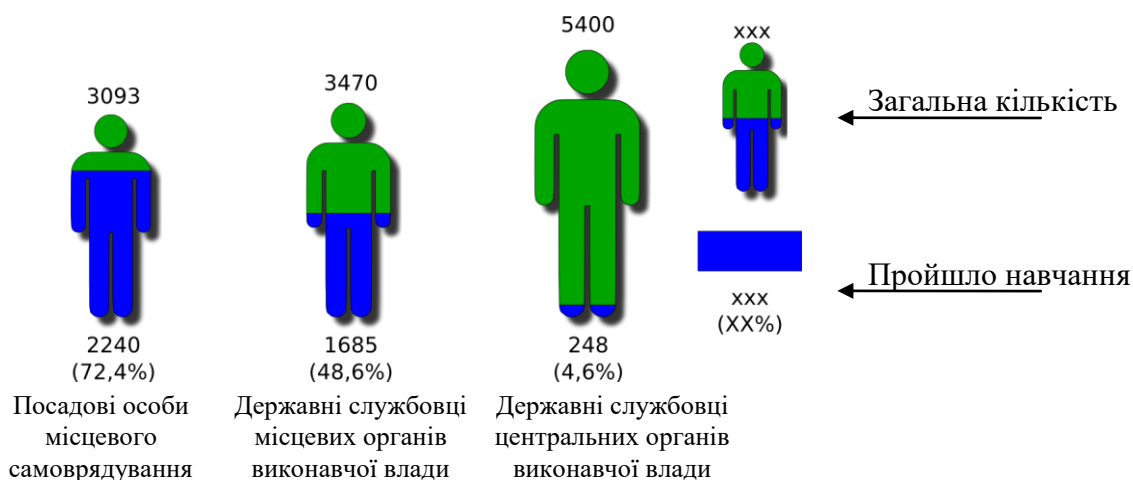
Навчання в Центрі відбувалося за визначеними чинним законодавством України видами підвищення кваліфікації у відповідності до затверджених навчально-тематичних планів та розкладів занять. Необхідні зміни вносилися за погодженням із засновниками закладу.

У Центрі у 2015 році підвищили свою кваліфікацію **4407** слухачів, з них **1685** державних службовців місцевих органів державної виконавчої влади та **248** – територіальних підрозділів центральних органів державної виконавчої влади в області (останні – за договорами). Також навчалися **2406** посадових осіб місцевого самоврядування та **68** працівників державних та комунальних підприємств, установ і організацій.

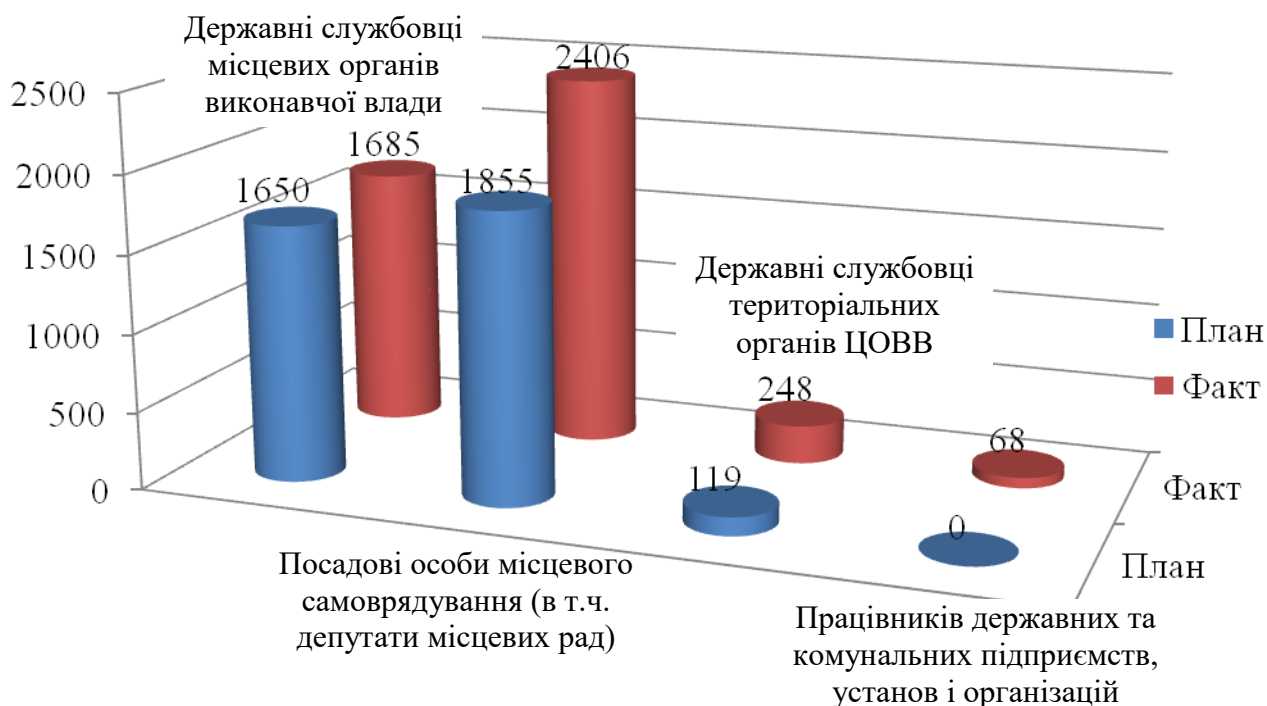
У тому числі в Центрі навчалися:

- **29** слухачів (студенти випускних курсів вищих навчальних закладів Чернігова, Ніжина) – за навчальною програмою для кадрового резерву;
- **15** осіб – державні службовці, які підвищили кваліфікацію за програмою короткотермінового семінару в рамках II туру щорічного Всеукраїнського конкурсу «Кращий державний службовець»;
- **166** депутатів місцевих рад пройшли навчання за програмами тематичних короткотермінових семінарів;

▪ **8** військовослужбовців, які проходили службу в зоні АТО (за рахунок коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів із соціальної та професійної адаптації учасників антитерористичної операції).

Отже, загальне число випускників 2015 року склало **4407** осіб. Досягнуті результати відображені у діаграмі.

II. НАВЧАННЯ ЗА ВИДАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ: ТЕНДЕНЦІЇ РОКУ

Протягом року слухачі Центру навчалися за професійними програмами підвищення кваліфікації (далі – ПППК), програмами тематичних короткотермінових (далі – ТКС), в тому числі – семінарів-тренінгів, та тематичних постійно діючих семінарів (далі – ПТС).

За професійними програмами у 2015 році навчалися такі категорії слухачів:

- новопризначені спеціалісти структурних підрозділів обласної державної адміністрації, районних державних адміністрацій, виконавчих комітетів міст обласного та районного значення, селищ;
- новообрані голови територіальних громад (перша сесія);
- землевпорядники сільських, селищних рад;
- бухгалтери сільських, селищних, міських рад;
- новопризначені спеціалісти виконавчих апаратів обласної та районних рад;
- посадові особи місцевого самоврядування Новгород-Сіверської міської ради, її виконавчих органів (дистанційно);
- спеціалісти апарату, управлінь та відділів обласної державної адміністрації, районних державних адміністрацій, виконавчого апарату обласної ради, управління комунального майна обласної ради та місцевих рад, на яких покладено обов'язки щодо питань європейської та євроатлантичної інтеграції (з англійської мови).

Всього – **11** груп, **320** слухачів (**36** державних службовців, **284** – посадових осіб місцевого самоврядування).

Навчання більшості слухачів за ПППК проходило у дві сесії з перервою між ними від трьох до шести місяців. Між сесіями слухачі готували випускні роботи, що відображали їхній досвід. Центр також надавав їм навчально-методичні матеріали з метою самостійної підготовки до комплексного комп'ютерного тестування.

Унікальним за своїм змістовним наповненням було навчання за професійною програмою підвищення кваліфікації з англійської мови. 2015 року навчання за нею проводилося у дві сесії. Тривалість кожної становила десять днів (замість традиційних п'яти), що пов'язувалося з необхідністю засвоєння великої кількості нового матеріалу та виконанням щоденних домашніх завдань. Курс мав суто практичне спрямування, адже спирався на матеріали з тематики діяльності органів влади та місцевого самоврядування. Він передбачав розмовні практики, аудіювання, читання, письмо. Застосовувалися також відеолекції. Завершувалася ПППК підсумковим тестуванням та виконанням індивідуальних завдань.

Переважає більшість слухачів навчалася за програмами тематичних (в т.ч. – виїзних) та постійно діючих тематичних семінарів. Всього – **127** груп (**108** та **19** відповідно), **4087** слухачів (**3447** та **640** відповідно). Тематика семінарів наведена у додатках).

Крім планових на виконання постанов Кабінету Міністрів України, вимог Нацдержслужби, розпоряджень голови обласної державної адміністрації додатково в Центрі протягом року проведено десять таких семінарів:

- Правові та практичні аспекти державних закупівель в Україні (п'ять);
- Забезпечення ефективності запобігання проявам корупції на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування (два);
- 3 питань декомунізації; організації секретного діловодства в системі державної таємниці; доступу до публічної інформації; формування спроможних територіальних громад (по одному).

Крім того, протягом року відповідно до орієнтовного до плану-графіку роботи з територіальними органами центральних органів влади навчалися п'ять груп державних службовців, а саме: Пенсійного фонду (дві); Державної казначейської служби (одна); Держгеокадастру (одна); Державної фіскальної служби (одна). Позапланово в рамках навчання за ПППК (англійська мова) підвищили свою кваліфікацію чотири державних службовці управління Державної міграційної служби України в області.

З огляду на необхідність здешевлення вартості навчання та, водночас, оперативного реагування на зміни в законодавстві тривала практика організації значної кількості виїзних семінарів-тренінгів безпосередньо за місцем роботи слухачів. Проведено 59 таких навчання. 53 з них – згідно з планом-графіком, в т.ч. 24 – з питань засад та основних напрямів реформування територіальної організації влади та децентралізації фінансів, 10 – очікуваного впливу асоціації України з Європейським Союзом на агропромисловий комплекс Чернігівської області, 5 – основ стратегічного планування розвитку територій та проектного менеджменту, 4 – запровадження системи електронного документообігу в органах державної влади та місцевого самоврядування, 3 – енергозбереження та використання альтернативних джерел енергії та оптимізації схем теплопостачання населених пунктів, по 2 – нового антикорупційного законодавства та правових підстав та організаційних засад регулювання участі державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування в державному управлінні, по одному – з питань оплати праці в органах місцевої влади, регулювання містобудівної діяльності, правового забезпечення органів місцевого самоврядування.

Чотири виїзні семінари проведено позапланово – на прохання Корюківської, Городнянської районних державних адміністрацій («Забезпечення ефективності запобігання проявам корупції на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування»), Ніжинської й Прилуцької міських рад («Правове забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування» та «Впровадження системи здійснення електронних державних закупівель» відповідно).

З тих же причин, що обумовлюють велику кількість виїзних семінарів, Центр значну увагу приділяв організації постійно діючих тематичних семінарів, насамперед – на базі відповідних структурних підрозділів облдержадміністрації (за місцем безпосередньої роботи слухачів). А саме – для 454 державних службовців структурних підрозділів обласної державної адміністрації було проведено 39 занять ПТС «Правові підстави та організаційні засади регулювання участі державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування в державному управлінні: новели українського законодавства». На заняттях посадовці ознайомилися з питаннями щодо застосування права в державному управлінні, загальної характеристики та особливостей Закону України «Про очищення влади», новаціями антикорупційного законодавства та законопроектом про державну службу.

Для 85 державних службовців Чернігівського обласного центру по нарахуванню соціальних виплат проведено 10 занять ПТС «Соціальна держава: проблеми формування в умовах трансформації українського суспільства», для 92 державних службовців головного управління Державної фіскальної служби

України в області – 9 занять ПТС «Державна служба: правові та соціально-психологічні аспекти», для 42 посадових осіб Чернігівської міської ради – 7 занять ПТС «Місьцеве самоврядування як основа демократичного розвитку суспільства». Під слухачі ознайомилися з основними аспектами законопроекту про державну службу та Закону України «Про безоплатну правову допомогу», проблемами професійного «вигорання» керівника і підлеглих у системі державної служби та місцевого самоврядування, майстерністю управління конфліктами на державній службі, етикою державного службовця та посадової особи місцевого самоврядування, сучасним антикорупційним законодавством, питаннями децентралізації державної влади в Україні, культури усного та писемного ділового мовлення та проблемами гендерної рівності в Україні тощо.

Усі перераховані заходи, в цілому, дозволили Центру виконати статутні завдання з навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, осіб, зарахованих до кадрового резерву, за умов зменшення коштів, виділених на його утримання.

ІІІ. ТЕМАТИЧНІ ЗАНЯТТЯ ЩОДО ВИВЧЕННЯ ПИТАНЬ, РЕКОМЕНДОВАНИХ ЦЕНТРАЛЬНИМИ ОРГАНАМИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ

1. Підвищення кваліфікації з питань запровадження нового законодавства про державну службу та службу в органах місцевого самоврядування, кадрової роботи

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 березня 2015 р. № 227-р «Про схвалення Стратегії реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні на період до 2017 року та затвердження плану заходів щодо її реалізації» та відповідного доручення в.о. голови обласної державної адміністрації, упродовж 2015 р. було організовано та проведено низку тематичних семінарів із питань впровадження законодавства у сфері державної служби та служби в органах місцевого самоврядування. Тематика викладалася працівниками Міжрегіонального управління Нацдержслужби у м. Києві, Київській, Чернігівській та Черкаській областях, представниками кадрових служб апарату та окремих структурних підрозділів обласної державної адміністрації, виконавчого апарату обласної ради.

Усього за 2015 р. Центром організовано **17** тематичних семінарів. Це, зокрема, навчання, які стосувалися правових підстав та організаційних засад регулювання участі державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування в державному управлінні та новел законопроекту про державну службу, сучасних напрямів розвитку державного управління та державної служби в контексті територіальної реформи, основних засад реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування України, основних аспектів законопроекту «Про службу в органах місцевого самоврядування».

У цілому під час вищезазначених семінарів підвищили свою кваліфікацію **670** посадовців (**485** державних службовців, **185** посадових осіб місцевого самоврядування).

Крім цього, деякі питання впровадження законодавства у сфері державної служби та служби в органах місцевого самоврядування висвітлювалися також для слухачів у рамках навчання за ПППК та за іншими програмами тематичних короткотермінових семінарів.

2. Навчання з питань запобігання та протидії проявам корупції на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування

На виконання Плану Заходів з реалізації Державної програми щодо запобігання і протидії корупції на 2011–2015 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 28 листопада 2011 року № 1240, упродовж 2015 року, в Центрі продовжено практику здійснення підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування за програмою одноденного тематичного короткотермінового семінару «Забезпечення ефективності запобігання та протидії проявам корупції на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування», розробленого Чернігівським центром на основі рекомендацій Нацдержслужби України. Протягом року проведено шість семінарів-тренінгів та два короткотермінових семінари.

У 2015 р. було започатковано навчання за програмою відповідного постійно діючого тематичного семінару за дистанційною формою. Центром разом з викладачами було розроблено чотири модулі: «Державне управління та організація протидії корупції», «Адміністративно-правові заходи протидії корупції», «Особливості запобігання та протидії корупції», «Психолого-лінгвістичні аспекти ділового спілкування». Запровадження дистанційної форми дозволило залучити до програми зазначеного семінару 105 слухачів, з яких виконали всі вимоги та отримали сертифікати 83.

Для розробки навчальних планів та проведення занять залучалися представники облдержадміністрації, Головного територіального управління юстиції в області, науковці з Навчально-наукового інституту права та соціальних технологій ЧНТУ, викладачі Чернігівського центру.

Методичне забезпечення було оновлено з урахуванням останніх змін в антикорупційному законодавстві.

Під час занять державні службовці органів виконавчої влади та посадові особи органів місцевого самоврядування обговорювали історичні аспекти корупції та міжнародний досвід протидії їй та запобігання, ознайомилися з питаннями щодо того, як трактуються корупція та корупційні правопорушення в Законі України «Про запобігання корупції», про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки, правовими основами організації та діяльності Національного антикорупційного бюро, які існують заходи для усунення причин та умов, що призводять до вчинення корупційних діянь та інших правопорушень, пов'язаних з корупцією. Учасники семінарів також ознайомилися з особливостями Закону України «Про очищення влади», методикою заповнення декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та іншими особами, етикою поведінки державного

службовця та посадової особи місцевого самоврядування, соціально-психологічними факторами боротьби з корупцією тощо.

Усього протягом 2015 р. за різними формами навчання підвищили свою кваліфікацію з питань запобігання корупції **556** слухачів (в тому числі 30 державних службовців управлінь державної казначейської служби України в області, 60 – територіальних органів Держгеокадастру в області).

Крім того, в рамках навчання за програмами тематичних постійно діючих тематичних та короткотермінових семінарів, а також за професійними програмами підвищення кваліфікації з вищезазначених питань навчалися **1067** слухачів (в тому числі 92 державних службовця головного управління Державної фіскальної служби в області, 54 – управлінь Пенсійного фонду України в містах та районах області).

У цілому такі заняття охопили **1623** державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування. Динаміка навчання за 2011–2015 роки відображена в таблиці.

Динаміка навчання з питань запобігання та протидії проявам корупції в Чернігівському центрі (за 2011–2015 роки)

Категорія слухачів	Фактична чисельність посадовців	2011 р.	%	2012 р.	%	2013 р.	%	2014 р.	%	2015 р.	%	Усього за 2011–2015 рр.	%
ПОМС	3093	496	16,03	432	13,96	1284	41,5	1171	37,85	259	8,3	3642	117,7
д/с МОВВ	3470	440	12,68	388	11,18	949	27,34	1392	40,11	207	5,9	3376	97,2
д/с ТПЦОВВ	5400	522	9,66	1414	26,18	103	1,90	98	1,81	90	1,6	2227	41,2
Всього	11963	1458	12,18	2234	18,67	2336	19,52	2661	22,24	556	4,6	9245	77,2

Упродовж 2011–2015 років у Чернігівському центрі підвищили кваліфікацію з питань вивчення антикорупційного законодавства **9245** слухачів, це становить 77,2% від загальної кількості осіб фактично працюючих на посадах державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування в області. Із них: **3642** чол. (117,7%) – посадові особи місцевого самоврядування; **3376** чол. (97,2%) – держслужбовці МОВВ; **2227** (41,2%) – держслужбовці ТПЦОВВ в області.

3. Навчання з питань реформування місцевого самоврядування і територіальної організації влади в Україні

З метою реалізації Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 р. № 333, сприяння запровадженню положень Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», постанови Кабінету Міністрів України від 8 квітня 2015 р. № 214 «Про затвердження Методики формування спроможних територіальних громад» та відповідного доручення голови обласної державної адміністрації від 30 квітня 2015 р. № 082-11/1986 центром упродовж 2015 р. проведено **24** виїзні тематичні семінари «Засади та основні напрями реформування територіальної організації влади та децентралізації фінансів».

До викладання тематики з питань децентралізації залучалися фахівці Центру, консультант із питань реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади Мінрегіонрозвитку, згодом – працівники Чернігівського офісу реформ (після його створення).

Під час занять слухачі ознайомлювалися з типами територіальної організації влади, обговорювали проблеми діючої системи адміністративно-територіального управління України, основні напрями його реформування, ознайомлювалися з новаціями щодо фіскальної децентралізації, а також вивчали основні аспекти положень законів України «Про співробітництво територіальних громад» та «Про добровільне об'єднання територіальних громад». Під час таких семінарів підвищили кваліфікацію **1010** посадовців (225 державних службовців, 785 посадових осіб місцевого самоврядування).

Крім того, в рамках навчання за програмами ТКС та ПППК слухачі навчалися складати проекти перспективних планів: робити фінансові розрахунки, паспорт спроможної територіальної громади, працювати з картами та доносити інформацію до громадськості, ознайомлювалися з пропозиціями змін до Конституції України в частині децентралізації тощо. Усього за програмами ТКС та ПППК з вищезазначених питань підвищили кваліфікацію **457** посадовців (163 державних службовців, 294 посадових осіб).

Отже, з питань децентралізації в заняттях взяли участь **1467** слухачів (388 державних службовців, 1079 посадових осіб місцевого самоврядування).

4. Підвищення кваліфікації щодо аспектів Угоди

про асоціацію й посилену зону вільної торгівлі між Україною та ЄС

2015 року Центр продовжив роботу з інформування посадовців та громадськості щодо очікуваного впливу Угоди про асоціацію й посилену зону вільної торгівлі між Україною та ЄС.

Зокрема, співпраця з громадською організацією «Сіверський інститут регіональних досліджень» дала можливість організувати 10 тематичних короткотермінових семінарів-тренінгів «Очікуваний вплив Угоди про асоціацію й посилену зону вільної торгівлі України з Європейським Союзом на агропромисловий комплекс Чернігівської області» в районах Чернігівської області. В основі цих занять – оригінальна аналітична розробка, підготовлена чернігівськими експертами. Учасники семінарів-тренінгів – посадові особи місцевого самоврядування, державні службовці, що мають домогосподарства та проживають в сільській місцевості, малих містах.

До проведення зазначених заходів в якості викладачів залучалися працівники Центру, Департаменту агропромислового розвитку обласної державної адміністрації, викладачі Навчально-наукового інституту економіки Чернігівського національного технологічного університету, а також експерти офісу з питань впровадження реформ у сфері місцевого самоврядування, децентралізації повноважень органів виконавчої влади Чернігівської області.

Крім того, низку заходів було проведено безпосередньо Центрі, а саме: тематичні зустрічі «Угода про асоціацію та посилену зону вільної торгівлі між

Україною та ЄС: обґрунтування, витoki, зміст», зустрічі «за круглим столом» «Угода про асоціацію: дії місцевої влади у розвитку сільської місцевості».

Загалом протягом року навчання за зазначеною тематикою пройшло **578** осіб (з них 138 державних службовців, 440 посадових осіб місцевого самоврядування).

Основні аспекти Угоди про асоціацію та зону вільної торгівлі між Україною та ЄС вивчали й слухачі Центру в рамках професійної програми підвищення кваліфікації з англійської мови. А саме, модуль «Європейська інтеграція України. Введення в курс. Підтримка впровадження Угоди про Асоціацію» передбачав ознайомлення з основним змістом Угоди про асоціацію, ключовими реформами, урядуванням та секторальною співпрацею у сферах енергетики, транспорту, охорони довкілля, промисловості, соціального розвитку та соціального захисту, рівності прав, захисту споживачів, освіти, молоді та культури. Розглядалися й питання правосуддя, свободи і безпеки, співпраці у зовнішній та безпековій політиках, державної допомоги (захисту від конкуренції), міграційної політики, сільського господарства та економічного розвитку країн ЄС. Слухачі (а також викладачі) Центру мали можливість ознайомитися й безпосередньо з текстом Угоди про асоціацію та зону вільної торгівлі між Україною та ЄС – як українською так і англійською версіями.

5. Навчання щодо розробки та управління проектами

2015 року тривало навчання з питань сталого розвитку територій та розробки й управління проектами. Для голів територіальних громад області Центром було проведено два триденних тематичних короткотермінових семінари «Основи стратегічного планування сталого розвитку територій: розробка та управління проектами». Навчання за його програмою пройшло 35 слухачів.

В рамках цього семінару сільські та селищні голови опановували практичні навички підготовки та написання проектів з метою залучення міжнародної технічної допомоги. Слухачі знайомилися з основними аспектами планування проектів (основами проектного менеджменту), управління ризиками, оцінювання успішності та моніторингом реалізації проектів, дізнавалися про типові недоліки проектних пропозицій, мовилося про залучення прямих іноземних інвестицій на регіональному рівні, формування бюджету проекту, планування кошторису видатків та ін. Значну частину навчального навантаження становила практична робота в групах, в результаті якої учасники змогли підготувати власні проектні пропозиції. За умови корекції та доопрацювання вони можуть бути подані до донорських структур. Також слухачі знайомилися з успішними практиками управління проектами в територіальних громадах Чернігівської області.

Крім того, Центр провів п'ять семінарів-тренінгів «Основи стратегічного планування сталого розвитку територій: розробка та управління проектами» на місцях, а саме: в Корюківському, Бобровицькому, Коропському, Менському, Ріпкинському, Борзнянському районах та м. Прилуки. В переважній більшості випадків такі тренінги проходили в листопаді – грудні 2015 року, тобто після виборів – для новообраного складу органів місцевого самоврядування. Під час таких занять висвітлювалися питання розвитку ресурсної бази органів місцевого самоврядування в рамках співробітництва з європейськими інституціями,

міжнародними фінансовими та донорськими організаціями. Йшлося про існуючі можливості залучення міжнародної технічної допомоги, європейський досвід та українські практики. Також розглядалися актуальні на тепер конкурси проектів.

Для максимального розкриття тематики семінарів до роботи залучалися представники міських та селищних рад, департаментів економічного розвитку, агропромислового розвитку обласної державної адміністрації, офісу з питань впровадження реформ у сфері місцевого самоврядування, децентралізації повноважень органів виконавчої влади області.

Загалом участь у семи семінарах щодо розробки та управління проектами взяло **212** слухачів. Триватиме воно й 2016 р.

6. Навчання фахівців із питань державних закупівель

Центр у 2015 році продовжив навчання за програмою тематичного короткотермінового семінару «Правові та практичні аспекти державних закупівель в Україні» для спеціалістів із питань організації здійснення закупівель за бюджетні кошти. Здійснювалося воно відповідно до листа Мінекономрозвитку України від 18 лютого 2014 року № 3305-13/5638-08 на договірних засадах.

Заняття проводили фахівці Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації, апарату облдержадміністрації, викладачі Центру.

Впродовж лютого – листопада звітнього року було проведено 5 семінарів, в яких взяли участь 116 фахівців з питань здійснення закупівель за бюджетні кошти. Серед них – представники КЛПЗ «Чернігівський обласний центр радіаційного захисту та оздоровлення населення», КЛПЗ «Чернігівська обласна дитяча лікарня», КЛПЗ «Чернігівська центральна районна лікарня», КЛПЗ «Чернігівський обласний центр радіаційного захисту та оздоровлення населення», Обласного центру соціальної реабілітації дітей-інвалідів, департаментів, управлінь та відділів Чернігівської обласної, районних державних адміністрацій, районних, селищних рад, управлінь Пенсійного фонду, Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній», Чернігівського обласного історичного музею ім. В.В.Тарновського, Апеляційного суду Чернігівської області, Менського зоопарку, ДПТНЗ «Чернігівське вище професійне училище побутового обслуговування», КЗ «Менський краєзнавчий музей ім. В.Ф.Покотила», КП «Корюківка водоканал», КП «Чернігів кіно», Чернігівського обласного педагогічного ліцею для обдарованої сільської молоді, Чернігівського базового медичного коледжу, Комунального позашкільного навчального закладу «Спеціалізована дитячо-юнацька спортивна школа олімпійського резерву з футболу “Юність”».

За програмою семінару, навчальна програма якого погоджена облдержадміністрацією та обласною радою, здійснювався розгляд таких питань: стан нормативно-правової бази щодо державних закупівель в Україні (Закон України «Про здійснення державних закупівель» від 10 квітня 2014 року №1197-VII та ін.); основні положення та функції комітету з конкурсних торгів, порядок оприлюднення інформації щодо закупівель; питання організації та проведення двоступеневих торгів, попередньої кваліфікації учасників; особливості закупівель за рамковими угодами; організація та проведення відкритих торгів; порядок

підготовки документації конкурсних торгів; порядок укладання договорів на закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти; звітності щодо здійснення державних закупівель; особливості відповідальності за порушення законодавства у сфері закупівель, державного регулювання, контролю у сфері закупівель; порядок розкриття пропозицій конкурсних торгів; методика оцінки та порівняння пропозицій конкурсних торгів; порядок проведення процедури закупівлі товарів, робіт чи послуг та оформлення необхідної документації тощо.

7. Залучення молоді до державної служби та служби в органах місцевого самоврядування

2015 року Центр продовжив навчання з метою залучення студентів випускних курсів вищих навчальних закладів Чернігова до державної служби та служби в органах місцевого самоврядування.

У звітному році вищими навчальними закладами Чернігова та області для участі в навчанні за програмою тематичного короткотермінового семінару «Державна служба та служба в органах місцевого самоврядування в Україні: правовий статус, стиль і методи роботи» було рекомендовано 57 кандидатів (студентів випускних курсів Чернігівського національного педагогічного університету ім. Т.Г.Шевченка, Чернігівського національного технологічного університету, Ніжинського державного університету ім. М.Гоголя).

З метою відбору для участі у програмі та формування навчальної групи в Центрі було організовано зустріч із зазначеними студентами за участю заступника голови Чернігівської обласної ради та заступника керівника апарату Чернігівської обласної державної адміністрації.

У рамках зустрічі молоді люди заповнювали анкети, готували короткі творчі роботи на тему: «Чим мене приваблює державна служба?» та проходили комп'ютерне тестування на предмет знання Конституції України, антикорупційного законодавства, Законів України «Про державну службу», «Про місцеве самоврядування в Україні».

29 осіб студенти випускних курсів, які пройшли відбір, протягом двох тижнів – з 23 березня по 3 квітня 2015 року навчалися за програмою тематичного короткотермінового семінару «Державна служба та служба в органах місцевого самоврядування: правовий статус, стиль і методи роботи». Семінар склався з двох частин: практичної та теоретичної. Теоретична стосувалася основних аспектів роботи органів державної влади та місцевого самоврядування на рівні області, району, громади.

Надалі студенти проходили коротке стажування в органах державної влади та місцевого самоврядування Чернігова та Ніжина, а під час виїзного заняття у Києві знайомилися з роботою центральних органів виконавчої влади. Вони відвідали Верховну Раду України та її комітетів – Комітету з питань науки і освіти та Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування. Друга частина заняття пройшла у Національному агентстві України з питань державної служби. З чернігівськими студентами зустрівся голова Нацдержслужби України Костянтин Ващенко, директор Школи вищого корпусу державної служби Валентиною Ковальчук, директор Центру адаптації

державної служби до стандартів Європейського Союзу Мариною Канавець. В рамках візиту студенти ознайомилися з основними аспектами функціонування державної служби, перспективами вступу на державну службу та зі змінами що очікуються.

Вже в останні дні 2015 р., 28 грудня, пройшла нова установча зустріч зі студентами випускних курсів ВНЗ Чернігова та Ніжина 2016 р.

8. Навчання з інших рекомендованих питань

З врахуванням рекомендацій Національного агентства України з питань державної служби й на виконання нормативно-правових актів Президента України та Кабінету Міністрів України державні службовці органів виконавчої влади та посадові особи органів місцевого самоврядування у рамках навчання за професійними програмами підвищення кваліфікації та за програмами тематичних короткотермінових семінарів мали змогу вивчати питання щодо:

1. Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків (*розділ 7 «Підвищення рівня компетенції фахівців з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок» Державної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2016 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 06 вересня 2013 року № 717*);

2. Протидії торгівлі людьми (*пункт 4 постанови Кабінету Міністрів України від 21 березня 2012 року № 350 «Про затвердження Державної цільової соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2015 року»*);

3. Імплементация Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом (*пункти 7, 50, 360, 364, 467 Плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, на 2014 – 2017 роки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2014 року № 847*);

4. Додержання вимог законодавства про мови посадовими і службовими особами органів виконавчої влади під час виконання ними службових обов'язків (*доручення Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2008 року № 106951/16/1-08 щодо виконання пункту 3 статті 1 Указу Президента України від 20 лютого 2008 року № 146 «Про деякі питання розвитку державної мовної політики»*);

5. Запобігання та протидія проявам корупції на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування (*План заходів з реалізації Державної програми щодо запобігання і протидії корупції на 2011 – 2015 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 28 листопада 2011 року № 1240*);

6. Розвиток електронного урядування (*План заходів щодо реалізації Концепції розвитку електронного урядування в Україні, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25 грудня 2013 року № 1072*);

7. Підготовки адміністраторів центрів надання адміністративних послуг (*пункт 20 доручення Прем'єр-міністра України від 14 грудня 2012 року № 48689/1/1-12 до пункту 7 доручення Президента України від 6 грудня 2012 року № 1-1/3280*);

8. Детінізації доходів та відносин у сфері зайнятості населення (пункт 10 розпорядження Кабінету Міністрів України від 2 березня 2010 року № 359-р.)

9. Запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (п.21 Плану заходів на 2015 рік із запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, затверджений постановою КМУ і Нацбанку України від 11 березня 2015 р. №99)

10. Охорона навколишнього природного середовища (пункт 17 (підготовка та впровадження у систему професійного навчання державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування спеціалізованого короткострокового курсу «Основи сталого розвитку та охорона навколишнього природного середовища») Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на 2011-2015 роки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25 травня 2011 р. № 577)

11. Меморандум про взаєморозуміння між Урядом України та Організацією економічного співробітництва та розвитку щодо поглиблення співробітництва (доручення Кабінету Міністрів України від 28 січня 20015 року № 39774/9/1-14 до листа Мінекономрозвитку від 21.12.2014 року №4013-01/45531-01 щодо виконання пунктів 1, 2, 3, 6, 7 Плану заходів з реалізації Меморандуму)

Зведена інформація щодо кількісних показників цього навчання відображена в таблиці.

**Кількісні показники щодо вивчення питань, рекомендованих
центральними органами виконавчої влади**

№ п/п	Тематика заняття	К-ість семінарів	К-ість слухачів	Категорія слухачів
1	Забезпечення рівних прав та можливостей жінок	11	278	д/с – 181 помс – 97
2	Протидія торгівлі людьми	7	151	д/с – 96 помс – 55
3	Імплементация Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом	22	578	д/с – 138 помс – 440
4	Додержання вимог законодавства про мови посадовими і службовими особами органів виконавчої влади під час виконання ними службових обов'язків	18	356	д/с – 292 помс – 64
5	Розвиток електронного урядування	18	377	д/с – 186, помс - 191
6	Підготовки адміністраторів центрів надання адміністративних послуг	11	309	д/с – 62, помс - 247
7	Детінізації доходів та відносин у сфері зайнятості населення	7	139	д/с – 43, помс – 96
8	Запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення	5	101	д/с – 51, помс – 50

9	Охорона навколишнього природного середовища	19	547	д/с – 168 помс – 379
10	Меморандум про взаєморозуміння між Урядом України та Організацією економічного співробітництва та розвитку щодо поглиблення співробітництва	67	1914	д/с – 820, помс – 1094

IV. ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД

У звітному році слухачі Центру мали можливість зустрітися з керівництвом міста та області. Зокрема, в навчальному закладі виступали: голова обласної ради, в.о. голови облдержадміністрації, заступники голови облдержадміністрації та обласної ради, міський голова, керівники відділів апарату облдержадміністрації (насамперед, організаційного, юридичного, загального, контролю, роботи зі зверненнями громадян, інформаційно-комп'ютерного забезпечення), виконавчого апарату обласної ради, провідних обласних департаментів, управлінь та організацій.

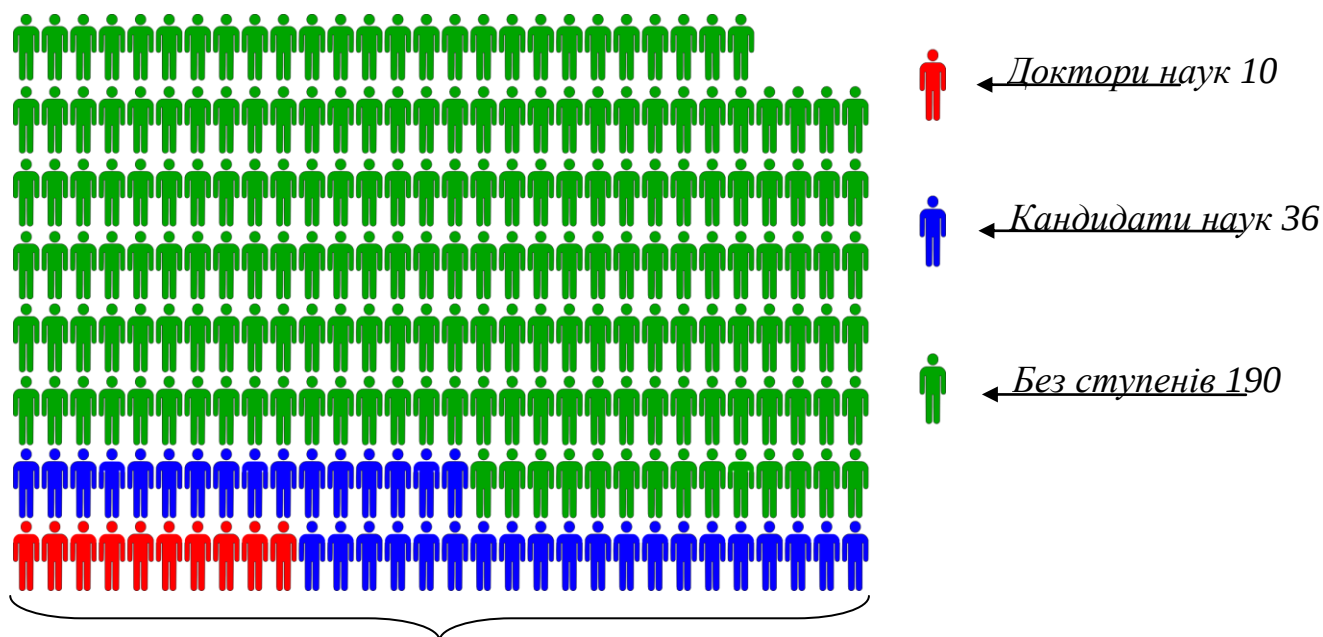
Крім того, для 2015 року характерно збільшення залучення очільників територіальних громад до викладання в Центрі. Зокрема, зі слухачами ділилися досвідом заступник Менського міського голови, Ріпкинський і Тупичівський селищні голови, Горбівський сільський голова.

Також до наукових, навчальних, суспільно-політичних публічних заходів, організованих за участю та на базі Центру, залучалися фахівці з інших регіонів України та закордонні. Серед них: професор доктор Юрген Вальхсхьофер – референт Фонду Ганса Зайделя (м. Дюнкельсбюль – Німеччина), Ігор Коліушко – голова правління Центру політико-правових реформ (м. Київ), Марина Канавець – директор Центру адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу Національного агентства України з питань державної служби, кандидат наук з державного управління (м. Київ), Валентин Малиновський – професор кафедри політології та державного управління Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки, доктор політичних наук (м. Луцьк), Івета Рейнхольде – асоційований професор Латвійського університету, PhD (м. Рига – Латвія), Віктор Мироненко – керівник Центру українських досліджень Інституту Європи РАН, головний редактор журналу «Современная Европа», кандидат історичних наук (м. Москва – Росія), Валентина Шандра – провідний науковий співробітник Інституту історії України НАН України, доктор історичних наук, професор (м. Київ), Валентина Лебедева – незалежний дослідник, кандидат історичних наук, доцент (Республіка Білорусь, м. Гомель), Єжи Стемпень – директор Інституту громадського сектору та суспільної політики Університету Лазарського у Варшаві, голова Конституційного суду Польщі у 2006–2008 рр., (м. Варшава – Польща), Катерина Савчик – старший викладач кафедри правознавства Гомельського філіалу закладу освіти Федерації профспілок Білорусі «Международный университет “МИТСО”», магістр юридичних наук (Республіка Білорусь, м. Гомель).

Загалом, у 2015 році до роботи в Центрі залучалися 236 викладачів. З них систематично (більше одного разу) – 158, в т.ч.: 10 докторів, 36 кандидати наук,

62 магістрів державного управління, 131 – працівників органів виконавчої влади і місцевого самоврядування.

На діаграмі відображено якісний склад викладачів:

В цілому, 236, з них 48 – магістри державного управління

Розширенню кола викладачів-науковців у Центрі сприяла організація IV науково-практичної конференції «Розумовські зустрічі». Також проведення зазначеного наукового заходу та видання однойменного збірника наукових праць дозволило представити нові тенденції та виклики у розвитку української держави, знайомити слухачів з теоретичними та практичними аспектами державного управління та місцевого самоврядування.

V. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

2015 року Центр взяв участь у розробці нормативної частини професійних програм для державних службовців V–VII категорії посад та для депутатів місцевих рад, посадових осіб місцевого самоврядування. Для цього працювала робочої групи із представників регіональних центрів перепідготовки та підвищення кваліфікації, координацію зусиль якої здійснювали Чернігівський та Волинський центри. Зазначена розробка була розглянута та згодом схвалена Координаційною радою Національної академії державного управління при Президентові України та рекомендована галузевим закладам підвищення кваліфікації і перепідготовки кадрів Національним агентством України з питань державної служби. Надалі вона була покладена в основу двох нових професійних програм, які розробив Центр для державних службовців V–VII категорії посад та для депутатів місцевих рад, посадових осіб місцевого самоврядування (з варіативною частиною).

Крім того, заклад розробив три програми тематичних короткотермінових семінарів, а саме: «Соціально-психологічні аспекти діяльності державного службовця та посадової особи місцевого самоврядування», «Забезпечення

ефективності запобігання та протидії корупції на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування (дистанційна форма)». Протягом року постійно оновлювалася програма семінару з питань організації та здійснення державних закупівель.

Протягом звітнього року були підготовлені такі збірники матеріалів: з питань забезпечення реалізації державної політики щодо соціального захисту осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, регулювання земельних відносин, окремих питань антикорупційного законодавства. Розроблено й інструктивно-методичні матеріали для державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування. Це збірники щодо практичного застосування програми MICROSOFT EXCEL, вимоги для створення ефективної презентації в програмі POWER POINT, каталог кредитних, грантових програм та програм міжнародної технічної допомоги в сфері енергоефективності, профілактики професійного вигорання, організації роботи із зверненнями громадян тощо.

На виконання розпорядження голови обласної державної адміністрації № 327 від 03.07.2015 року «Про реалізацію Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки»» працівники Центру взяли участь у підготовці низки матеріалів: щодо правових засад та організаційних принципів реалізації законодавства про декомунізацію, про практичні аспекти демонтажу пам'ятників, пам'ятних знаків та інших меморіальних об'єктів доби комуністичного режиму, поради чому і що перейменовувати / демонтувати.

Для вперше обраних сільських, селищних, міських голів підготовлено видання «Реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: матеріали для самопідготовки». У збірнику висвітлено конституційно-правові засади місцевого самоврядування та ряд організаційно-практичних питань: матеріальна і фінансова основа місцевого самоврядування, організація діловодства, антикорупційне законодавство, застосування інформаційних технологій у діяльності органів місцевого самоврядування тощо. До збірника увійшли і додатки, які слухачі отримали в електронному вигляді: це більше 200 файлів інформації: нормативно-правові акти, зразки документів, навчально-методичні та дидактичні матеріали (інфографіка, презентації, відеоматеріали, корисні посилання). Для зазначеної категорії слухачів запроваджена нова форма підсумкового контролю знань: на другу сесію навчання слухачі готують презентацію про свою територіальну громаду, яка в перспективі стане візитівкою відповідного міста, селища, села.

2015 рік позначився значним збільшенням проведення семінарів у дистанційній формі. Відповідно кожний семінар забезпечувався методичними розробками, презентаціями, тестовими питаннями, завданнями для самоконтролю: дидактичні матеріали готувалися до кожного модулю семінарів. Зокрема для забезпечення навчання з питань ефективності запобігання та протидії проявам корупції видавалися збірники щодо правових та організаційних засад проведення очищення влади (люстрації), соціальних передумов корупції в Україні, етичної культури управління, справочництва в діяльності органів

державної влади та органів місцевого самоврядування, на яких покладено обов'язки з організації роботи щодо запобігання та протидії проявам корупції.

З метою методичного забезпечення навчання спеціалістів із питань організації здійснення закупівель за бюджетні кошти Центром спільно з викладачами підготовлено збірник матеріалів, у якому вміщені нормативно-правові акти (закони України, постанови Кабінету Міністрів України та ін.), методичні матеріали, що стосуються питань організації та проведення державних закупівель. Протягом року він декілька разів оновлювався та розроблялися додатки до нього.

Для перевірки знань слухачів в 2015 році Центр підготував збірники тестових завдань: з питань декомунізації, підвищення ефективності професійної комунікації, забезпечення ефективності запобігання та протидії проявам корупції, реалізація державної політики щодо соціального захисту осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, а також для посадових осіб місцевого самоврядування Новгород-Сіверської міської ради, для студентів випускних курсів. Тестові завдання використовувалися для контролю знань слухачів за професійними програмами підвищення кваліфікації, програмами тематичних семінарів, а також за дистанційною формою навчання.

В 2015 році Центр продовжив роботу як суб'єкт видавничої справи. Побачили світ три видання. Зокрема, спільно з Сіверським інститутом регіональних досліджень продовжено серію видань – «Європейські міста». Ці видання присвячені малим містам та селищам Чернігівщини з точки зору їх європейської ідентичності в історичній ретроспективі. Цього року побачила світ книга, яка розкриває історію містечка Варва. Інші видання – це «Чим мене приваблює державна служба: збірник есе» та «Реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні».

Також оприлюднено другий випуск періодичного видання – щорічника «Розумовські зустрічі».

У 2015 році практично всі групи слухачів були забезпечені навчально-методичними розробками Центру, необхідними для вивчення конкретного навчального модуля професійної програми чи тематики семінару, пакетами роздаткових матеріалів.

Впродовж року працювала навчально-методична рада Центру, на якій обговорювалися основні напрями діяльності навчального закладу, розглядалися та затверджувалися програми тематичних семінарів, нові навчально-методичні матеріали: збірники, посібники, робочі зошити, збірники тестів.

Бібліотечні фонди Центру збільшилися з 7078 до 7458 примірників або на 5%. Книги переважно отримані безкоштовно від Національної парламентської бібліотеки України, Швейцарсько-українського проекту DESPRO, Представництва Європейської комісії в Україні.

Таким чином, протягом 2015 року Центр, в цілому, виконав завдання щодо розробки навчальних програм, підготував до друку та видав 28 навчально-методичних збірників. Навчальному закладу вдалося повністю забезпечити слухачів методичними розробками, поповнити бібліотечні фонди Центру новими виданнями.

VI. ДИДАКТИЧНІ МАТЕРІАЛИ

2015 р. Центр отримав власний досвід роботи із новим для себе дидактичним матеріалом – інфографікою. Таким чином заклада намагався трансформувати складний для сприйняття текст у просту й зрозумілу широкому загалу форму. Зокрема, за їх участю працівників Центру в рамках співпраці з Сіверським інститутом була підготовлена й надрукована брошура з інфографікою: *«Угода про асоціацію: поради для дрібних сільгоспвиробників (Інфографіка) / В. Бойко, Р. Олексенко, І.Остапчук, М. Селінний, Л.Чабак. – Чернігів, 2015. – 16 с.»*.

В роботі зроблена спроба проаналізувати ситуацію у сфері сільського господарства України та ЄС, а також виокремлено сільськогосподарський аспект Угоди про асоціацію з ЄС. Основна частина тексту присвячена порадам щодо подолання існуючих викликів шляхом реалізації власних ініціатив, розвитку дрібного підприємництва, сільськогосподарської кооперації, органічного землеробства, сільського туризму, заняття перспективними видами рослинництва та тваринництва, успішного збуту сільгосппродукції. Окрема мова – про дії місцевої влади для розвитку сільських територій та допомоги малим сільгоспвиробникам. Наприкінці тексту є корисні посилання, які покликані допомогти знайти більш детальну інформацію про ті чи інші можливості сільського господарства та європейський досвід.

Інший приклад власної інфографіки – плакат «Чому територіальна реформа вигідна». Тут зроблена спроба показати очікувані здобутки за кількома напрямками: управління, фінансування, кадрового забезпечення, економічного розвитку, надання адміністративних послуг, впорядкування мережі бюджетних закладів.

Крім того, з метою візуалізації навчального процесу протягом року було підготовлено понад 50 мультимедійних презентацій, які викладачі використовували під час своїх виступів перед слухачів.

2015 року Центр працівники Центру взяли участь у розробці та створенні трьоххвилинного відеоролику «Діалог щодо дій дрібних сільгоспвиробників в умовах асоціації з ЄС» (<https://www.youtube.com/watch?v=hp0VIsf3Ydc>). Передбачається, що цей сучасний медіа-продукт, так само, як й власна інфографіка, надалі стануть для закладу одним з пріоритетних напрямів діяльності.

Центр також продовжив формування традиційної бази відео-виступів та відео-сюжетів, що використовується як дидактичний матеріал, доступний широкому загалу завдяки технічним засобам. У 2015 році записано та оприлюднено в Інтернеті 25 сюжетів. Вони присвячувалися суспільно-значущим подіям, ювілейним і пам'ятним датам (до дня Соборності України, до дня пам'яті Героїв Крут, до дня пам'яті жертв Голодомору в Україні 1932-1933 рр.); актуальним питанням державного управління (про реформу державної служби та децентралізацію влади в Україні, про територіальну реформу, щодо впорядкування назв вулиць м. Чернігова, з питань оподаткування фізичних осіб відповідно до змін до Податкового кодексу України).

Дидактичні матеріали Центру (інфографіка та відео) оприлюднені в Інтернеті, що відкриває можливість слухачам самостійно та дистанційного отримувати знання з актуальних питань державного управління, історії, політології, тощо.

Таким чином, у 2015 р. Центр розвивав традиційні нароби дидактичних матеріалів та зробив два принципово нових для себе продукти: інфографіку та інфограмційне відео.

VII. ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ. ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ

У 2015 році Центр запровадив практику дистанційного навчання (раніше використовувалися лише елементи). Його організація значно складніша для закладу з точки зору методичного та дидактичного забезпечення, вимагає більше часу та зусиль від штатних працівників Центру, має свої недоліки через відсутність прямого спілкування між викладачем та слухачами. Водночас воно значно дешевше, насамперед, для слухачів, та дозволяє більш гнучко використовувати робочий час.

По-перше, це навчання за ПППК для посадових осіб Новгород-Сіверської міської ради та її виконавчих органів, що проходило у режимі реального часу за допомогою відео-зв'язку – протягом усього року. За результатами цього навчання 30 слухачів успішно завершили навчання та отримали свідоцтва про підвищення кваліфікації..

По-друге на сайті Центру була запроваджена система дистанційного навчання на базі системи Moodle. Протягом другого півріччя у цій системі було проведено навчання трьох груп за програмами тематичних короткотермінових семінарів. В них взяли участь 65 осіб. Крім того, за дистанційною формою проведено і постійно діючий семінар «Забезпечення ефективності запобігання та протидії проявам корупції на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування», який успішно завершили 83 слухача.

Таким чином, всього за дистанційною формою навчалася **178** слухачів. Зазначені навчання дозволити вивчити основні проблеми, що виникають, як у слухачів, так і у організатора навчання, а також накопичити достатню базу для розширення проведення дистанційних курсів у 2016 році.

VIII. ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАЦІВНИКАМИ ЦЕНТРУ

Протягом звітнього року Центр, з метою підвищення фахового рівня своїх працівників, стимулював та підтримував їх участь у різного роду освітніх заходах, організованих як українськими так і міжнародними організаціями та інституціями, в тому числі міжнародними, а саме:

- 24–25 січня 2015 р. – Форум «Від ідеї – до успіху: місцеві ініціативи змінюють життя українських громад». Громадські ініціативи України, м. Чернігів (Чабак Л.А.);
- 27 лютого – 1 березня 2015 р. – зустріч Мережі центрів європейської інформації «Дні Європи в Україні – 2015», Товариство «Український народний дім в Чернівцях», м. Чернівці (Чабак Л.А.);

- 12–14 березня 2015 р. – школа Східного партнерства, Українська школа політичних студій, МФ «Відродження», м. Київ (Чабак Л.А.);
- 2–4 березня 2015 р. – семінар-тренінг «Формування громадянських компетентностей у державних службовців і працівників органів місцевого самоврядування», Національна академія державного управління при Президентові України, швейцарсько-український проект «Розвиток громадянських компетентностей в Україні – DOCCU», м. Київ (Казіміров Д.В.);
- 12–14 березня 2015 р. – семінар-тренінг «Формування громадянських компетентностей у державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування» (Модуль А «Демократичне врядування як концепція державного управління в Україні»), Національна академія державного управління при Президентові України, швейцарсько-український проект «Розвиток громадянських компетентностей в Україні – DOCCU», м. Київ (Болотний П.В., Казіміров О.В.)
- 19 березня 2015 р. – семінар «Виклики європейській безпековій системі: регіональні конфлікти, Офіс зв'язку НАТО в Україні, Національне агентство України з питань державної служби, м. Київ (Бойко В.М.);
- 20–22 березня 2015 р. – IV форум мережі вільних місцевих політиків на тему «Децентралізація в Україні: нові можливості територіальних громад та участі громадян», Центр громадянських ініціатив, фонд Фридриха Наумана, м.Вінниця (Бойко В.М.);
- 18–20 травня 2015 р. – семінар-тренінг «Формування громадянських компетентностей у державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування» (Модуль В «Основи викладання ОДГ/ОПЛ для державних службовців»), Національна академія державного управління при Президентові України, швейцарсько-український проект «Розвиток громадянських компетентностей в Україні — DOCCU», м. Київ (Болотний П.В., Казіміров О.В.)
- 21 травня 2015 р. – регіональний навчальний семінар «Угода мерів – шлях до енергоефективного майбутнього міст», Менська міська рада, Угода мерів, м. Мена (Чабак Л.А.);
- 26 травня 2015 р. – семінар «Прямі іноземні інвестиції (FDI) та сприяння їх залученню», GIZ, м. Чернігів (Чабак Л.А.);
- 15–17 червня 2015 р. – семінар-тренінг «Формування громадянських компетентностей у державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування» (Модуль С «Технології формування громадянських компетентностей в системі підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування»), Національна академія державного управління при Президентові України, швейцарсько-український проект «Розвиток громадянських компетентностей в Україні — DOCCU», м. Київ (Болотний П.В., Казіміров О.В.)

- 5–7 липня 2015 р. – семінар-тренінг «Психологічні аспекти роботи з переселенцями», Товариство «Українським Народний Дім у Чернівцях», м. Кам'янець-Подільський (Чабак Л.А.);
- 13–17 липня 2015 р. – літня школа на тему «Удосконалення змісту і форм навчання у процесі підготовки фахівців галузі знань “Державне управління”», НАДУ при Президентові України, фонд Ганса Зайделя, м.Одеса (Бойко В.М.);
- 20–22 липня 2015 р. – тренінг у рамках програми Британської Ради в Україні «Активні громадяни», ГО «Чернігів Європейський», Чернігівський національний технологічний університет, «Інститут інноваційного розвитку суспільства, м. Чернігів (Чабак Л.А.);
- 21–24 вересня 2015 р. – семінар «ЄС як на долоні: як Угода про Асоціацію може працювати на Вас» в рамках проекту «Громадська школа дієвих практик ЄС», м.Чернігів (Казіміров Д.В.);
- 3–10 жовтня 2015 р. – навчальний візит з питань реформування державного управління «Реформи – шлях перетворень у Польщі», DESPRO, SKAT, Fundacja Solidarności Międzynarodowej, Варшава – Люблін – Гоштерадув (Бойко В.М.);
- 16–19 листопада 2015 р. – семінар «Здійснення впливу: ПВЗВТ та інструменти моніторингу процесу впровадження Угоди про Асоціацію» в рамках проекту «Громадська школа дієвих практик ЄС», м. Чернігів (Казіміров Д.В.);
- 15–21 листопада 2015 р. – навчальний візит з питань децентралізації до м. Ольштин (Польща) в рамках Програми навчальних візитів до Ната для професіоналів (Study tours to Poland for professionals), Kolegium Europy Wschodniej im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego, м.Ольштин (Чабак Л.А.);
- Семінар-навчання з написання грантів та пошуку міжнародної донорської допомоги з участю волонтерів Корпусу Миру США – 1 грудня 2015 р., м. Чернігів (Казіміров Д.В.);
- 7–12 грудня 2015 р. – освітньо-інформаційний візит, що відбувався в рамках проекту «Сприяння формуванню громадянського суспільства у сільських та селищних громадах Чернігівської області», фонд Ганса Зайделя, м. Дінкельсбюль, Баварія – ФРН (Бойко В.М.);
- 20–22 грудня 2015 р. – партнерська конференція Корпусу Миру США в Україні, м.Київ (Чабак Л.А.).

Протягом 2015 року працівники Центру змогли опанувати нові знання, дізнатися про нові тенденції та напрями у сфері співпраці влади та громадськості, активізації громадських ініціатив, роботи з внутрішньо переміщеними особами, залучення інвестицій, відзначення Днів Європи в Україні, тощо, перейняти міжнародний та вітчизняний досвід у сфері реформування та децентралізації, налагодити нові партнерські зв'язки з українськими та закордонними фахівцями.

Зазначимо, що підвищення кваліфікації працівників Центру здійснювалося виключно за рахунок позабюджетних джерел фінансування.

ІХ. НАУКОВА РОБОТА

Наукову роботу Центру здійснюють, насамперед, три кандидати наук – штатні працівники закладу.

Також у звітному році (29 жовтня 2015 року) відбувся захист кандидатської дисертації ще одного співробітника Центру за спеціальністю 08.00.03 економіка та управління національним господарством на тему «Державне регулювання економічного розвитку депресивних територій України в умовах децентралізації» у ВНЗ «Національна академія управління».

До сфери наукових інтересів працівників Центру у звітному році потрапили питання реформування системи підвищення кваліфікації державних службовців, адміністративно-територіальної реформи, етики державного управління, ідентичності та традиційної культури в умовах глобалізації, історичні дослідження тощо.

Зазначені наукові інтереси відображені в таких наукових та науково-популярних статтях:

1. Казіміров Д. Село Ушня у другій половині XVIII ст. (за матеріалами Румянцевського опису) / Д.В. Казіміров // Сіверянський літопис. – 2015. – № 3. – С. 54-71.
2. Казіміров Д. Вулицями давньої Мени / Д.В.Казіміров [Електронний ресурс]. – <http://nslovo.com/blog/vulytsyamy-davnoji-meny>.
3. Чабак Л. Етика державного управління та сучасні глобалізаційні процеси / Людмила Чабак // Етичне та естетичне в людському світовідношенні (тези міжнародної наукової конференції) – Львів: Видавництво «Ліга-Прес», 2015. – С. 219 – 220.
4. Чабак Л. Етичні аспекти державного управління в умовах глобалізації // Историко-правовые, социально-экономические и технологические аспекты развития общества : междунар. науч.-практ. конф. 25 марта 2015 г., г. Чернигов: материалы докладов и выступлений. – Чернигов: Десна Полиграф, 2015. – С. 10 – 12.
5. Чабак Л. Тури «вихідного дня»: проблеми та перспективи розвитку / Л.А. Чабак // збірник тез за матеріалами міжнародної науково-практичної Інтернет-експозиційної та вербально-демонстраційної конференції «Вдосконалення механізмів активізації економічних процесів та формування конкурентоспроможності національної економіки, регіону, підприємства в умовах глобалізації» 20– 24 квітня 2015 р. / ДВНЗ «Ужгородський національний університет» – Ужгород, 2015. – С.169 – 171.
6. Чабак Л. Проблеми ідентичності в сучасній Україні / Л. Чабак // Наукові записки Національного університету «Острозька академія», серія «Культурологія», Випуск 16. – Острог, 2015, – С.320 – 324.
7. Чабак Л. Традиційна культура в сучасному глобалізованому суспільстві / Л. Чабак // Традиційна культура в умовах глобалізації: платформа для міжкультурного та міжрегіонального суспільного діалогу. – Харків, 2015. – С.224– 226.
8. Чабак Л. Рецепція візуального компоненту медіа-продукції в умовах викликів сьогодення / Л. Чабак // Екологія візуальності: стратегії, концепти,

- проекти. Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Черкаси, 2015. – С. 33 – 35.
9. Чабак Л. Соціально-етичні аспекти діяльності представників органів державної влади й місцевого самоврядування / Л.Чабак // Проблеми соціальної роботи: філософія, психологія, соціологія. – Чернігів: ЧНТУ, 2015. – № 2 (6). – С.84 – 89.
 - 10.Чабак Л. Місто і сонце / Л. Чабак // Антологія сучасної української літератури. – Хмельницький: «Лілея», 2015. –
 - 11.Бойко В. Бжеський Р. Присяга у Соборі / В.Бойко, Т.Демченко, М.Андраде-Бжеська // Сіверянський літопис. – 2015. – № 3. – С. 111 – 121.
 - 12.Бойко В. Національні політичні сили України у виборчій муніципальній кампанії 1917 р. / В. Бойко // Гарадзенські соцыум. Чалавек у прасторы горада. XV – XX стст.: Матэрыялы міжнароднай навуковай канферэнцыі (Гародня, 7 – 9 лістапада 2014 г.) пад. рэд. А.Ф. Смаленчука і А.К. Крауцэвіча. – Мінск: Зміцер Колас, 2015. – С. 224 – 237.
 - 13.Бойко В. Реформування системи підвищення кваліфікації державних службовців: спроба пропозиції / В. Бойко // Державна служба в Україні: досвід, проблеми, перспективи / За заг. ред. проф.-ір Ю.В. Ковбасюка; матер. Всеукраїнської науково-практ. конфер. (м. Київ, 24 червня 2015 р.). – К.: Вид-во Ліра-К, 2015. – С. 210–217.
 - 14.Бойко В. Утворення консорціуму закладів підвищення кваліфікації державних службовців: пропозиція з приводу давньої проблеми / В. Бойко // Розумовські зустрічі. – 2015. – Вип.2. – С. 7–14.
 - 15.Бойко В. Малореченське – «вдалий» символ. Як росіяни в Криму крадуть українську спадщину / В. Бойко // День. – 2015. – 18 березня,
 - 16.Бойко В. Старт для формування громад. Як зацікавити адміністративно-територіальною реформою / В. Бойко // День. – 2015. – 16 квітня.
 - 17.Бойко В. Знайомство з Аркадієм Казкою. Присяга / Т. Демченко, В. Бойко // День. – 2015. – 28 серпня.
 - 18.Бойко В. Затока, Сергіївка, Курортне — що далі? / В. Бойко // День. – 2015. – 2 жовтня.
 - 19.Бойко В. Незручна людина / В. Бойко // День. – 2015. – 18 листопада.
- Співробітники Центру брали участь і виступали на таких наукових і науково-практичних конференціях:
- 1.Міжнародна науково-практична конференція «Историко-правовые, социально-экономические и технологические аспекты развития общества» – 25 березня 2015 р., м. Чернігів (Чабак Л.А.);
 - 2.VII Міжнародна наукова конференція «Проблеми культурної ідентичності в ситуації сучасного діалогу культур» – 24 – 25 квітня 2015 р., Острог (Чабак Л.А.);
 - 3.Інтернет-експозиційна та вербально-демонстраційна конференція «Вдосконалення механізмів активізації економічних процесів та формування конкурентоспроможності національної економіки, регіону, підприємства в умовах глобалізації» – 23 – 24 квітня 2015 р., м. Ужгород (Чабак Л.А.);
 4. Щорічна науково-практична конференція «Дні інформаційного суспільства» (Київ); НАДУ при Президентові України, Рада Європи, Google в

Україні, українсько-турецький культурний центр «Сяйво», 19 – 20 травня 2015 р. (Бойко В.М.);

5. Чотирнадцята Всеукраїнська науково-практична конференція «Сіверщина в історії України», м. Глухів, 27 – 29 травня 2015 р. (Казіміров Д.В.);

6. Науково-практична конференція «Проблеми розвитку сільського підприємництва – інформаційне забезпечення та дерегуляція», ННЦ «Інститут аграрної економіки» – 30 червня 2015 р., м. Київ (Чабак Л.А.);

7. Щорічні академічні VII Рішельєвські читання на тему «Управління людськими ресурсами на державній службі: нові підходи та технології» (Одеса); НАДУ при президентові України; Нацдержслужба України, Одеська обласна рада, Одеська міська рада, 24 – 25 вересня 2015 р. (Бойко В.М.);

8. Міждисциплінарна всеукраїнська науково-теоретична конференція «Релігія. Філософія. Культура», Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г. Шевченка. – 29 жовтня 2015 р., м. Чернігів (Чабак Л.А.);

9. Науково-практична конференція за міжнародною участю «Європейські принципи і стандарти підготовки публічних управлінців: орієнтири для України» (Київ); НАДУ при Президентові України, Нацдержслужба, DESPRO, GIZ, ПРО ООН в Україні, 5 – 6 листопада 2015 р. (Бойко В.М.);

10. Національна конференція «Громадянське суспільство та влада: Стратегія співробітництва та розвитку на 2016 – 2020 рр.» – 6 листопада 2015 р., Адміністрація Президента України, Програма розвитку ООН, м. Київ (Чабак Л.А.);

11. Міжнародна наукова конференція в рамках проекту «Гарадзенські соціум»: Горад і ягоныя жыхары: партрэт на фоне эпохі. Х – ХХ стст. (Гродно – Республіка Біларусь); Цэнтр гарадскіх даследаванняў у Гародні; Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны (Менск); Instytut Slawistyki PAN (Warszawa); Fundacja Slawistyczna (Warszawa), 7 – 8 листопада 2015 р. (Бойко В.М.; Казіміров Д.В.);

12. Міжнародна конференція «Вибори відбулися. Що далі? (Аналіз результатів місцевих виборів в Україні. Перспективи співробітництва в контексті децентралізації)» (Одеса); Інститут врядування, фонд Ганса Зайделя, 26 – 27 листопада (Бойко В.М.);

13. Міжнародна науково-практична конференція «Четверті “Розумовські зустрічі”» – 3 грудня 2015 р., м. Чернігів (Бойко В.М., Чабак Л.А., Казіміров Д.В.).

Організація щорічної міжнародної науково-практичної конференції «Розумовські зустрічі», яка суттєво сприяє розвитку наукової діяльності в Чернігівському регіоні, вже стала традиційною для Центру. IV «Розумовські зустрічі», проведені 3 грудня 2015 року зібрали науковців, освітян, фахівців-практиків – незалежних експертів та представників органів державної влади, органів місцевого самоврядування як з різних регіонів України так і з зарубіжжя.

2015 р. Центром видано другий номер збірника наукових праць (свідectво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації Серія КВ № 20635–10435 від 24 лютого 2014 р.). «Розумовські зустрічі». Тут оприлюднюються наукові дослідження з питань еволюції державної служби України, проблем

децентралізації влади та територіальної реформи, історичних та культурологічних аспектів державного управління.

3 грудня 2015 р. проведено чергову, четверту щорічну міжнародну конференцію «Розумовські зустрічі». Цього року співorganizаторами Зустрічей були: Нацдержслужба України, Чернігівський національний технологічний університет, Сіверський інститут регіональних досліджень. Участь взяли фахівці з та України (Запоріжжя, Луцька, Києва, Чернівців, Херсона).

На конференції традиційно розглядалися три блоки питань: реформування державної служби України, зміни територіального устрою та децентралізація влади, історичний вітчизняний та світовий досвід територіального управління.

Відповідно до задуму організаторів зібралися разом фахівці-практики та науковці, викладачі та студенти вищих навчальних закладів, представників громадських інституцій (всього – понад сто чоловік). Зокрема, з доповідями виступили: один з авторів польської реформи місцевого самоврядування та колишній голова Конституційного суду Польщі Єжи Стемпень, директор Центру українських досліджень Інституту Європи РАН Віктор Мироненко, асоційований професор Латвійського університету Іветта Рейнхольде, голова правління Центру політики-правових реформ Ігор Коліушко, провідний науковий співробітник Інституту історії України НАН України професор Валентина Шандра, професор Східноєвропейського університету Валентин Малиновський.

Зазначимо, що для проведення конференції IV «Розумовські зустрічі» бюджетні кошти не залучалися.

Розвитку наукової діяльності Центру сприяло його міжнародне співробітництво. Зокрема, спільні проекти дозволили залучити фахівців Корпусу Миру США в Україні, Інституту громадського сектору та суспільної політики Університету Лазарського у Варшаві, Гомельського філіалу закладу освіти Федерації профспілок Білорусі «Міжнародний університет “МИТСО”» та ін.

Зазначимо, що 2015 р. наукова робота працівників Центру проявила себе у новому аспекті – участі у складі робочої групи Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування, яка готувала до другого читання проект Закону України «Про державну службу». В результаті, були внесені правки або ж затверджені нові формулювання до п.6 ст.22 та п.2. ст.48.

Х. КОМУНІКАТИВНІ ЗАХОДИ

Центр традиційно значну увагу приділяв участі організації та проведенню на своїй базі суспільно-політичних комунікативних заходів, залученню до них слухачів. Це дозволяє урізноманітнити навчальний процес, розширити коло фахівців, які співпрацюють із закладом, посилювати увагу та інтерес до його діяльності. Серед подібних заходів виділимо такі:

22 січня – міжрегіональна відео-конференція «Соборність України: історичне минуле, сучасні виклики, прогнози на майбутнє» за участю Запорізького, Івано-Франківського та Миколаївського центрів перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів;

12 лютого – зустріч делегації Представництва ЄС в Україні зі студентами та викладачами міста Чернігова в рамках інформаційної кампанії «Будуймо Європу в Україні»;

18 лютого – «круглий стіл» на тему «Законодавчі ініціативи з реформування місцевого самоврядування в Україні» за участю представників Інституту законодавства Верховної Ради України;

3 березня – презентація фотоальбому «Владні інституції Чернігово-Сіверщини: ілюстрована історія» в Гомельській спеціалізованій слов'янській бібліотеці (м. Гомель, Республіка Білорусь);

5 березня – веб-конференція «Практичні рекомендації для малих виробників сільськогосподарської продукції в умовах виконання Угоди про асоціацію з ЄС» (організована спільно з Сіверським інститутом регіональних досліджень за участю експертів у сфері агропромислового розвитку та представників центрів перепідготовки й підвищення кваліфікації з міст Чернігова, Києва, Дніпропетровська, Чернівців, Полтави, Кіровограда, Сум, Запоріжжя);

28 квітня – «круглий стіл» на тему «Регіональні аспекти участі України в Другій світовій війні: Чернігово-Сіверщина»;

12 травня – презентація проекту «Білоруський архів усної історії» у прес-клубі «Ділове слово» та Чернігівському національному педагогічному університеті ім. Т.Г. Шевченка (за участю білоруських істориків);

14 травня – міжрегіональна веб-конференція «Європейська ідентичність України – український культурний простір» за участі представників центрів підвищення кваліфікації, Центрів європейської інформації, органів влади, істориків, краєзнавців з Києва, Кам'янця Подільського, Миколаєва, Херсона, Хмельницького, Черкас, Чернівців та Чернігова.

19 травня – презентація брошури з інфографікою в Українському національному інформаційному агентстві УКРІНФОРМ (м.Київ);

21 серпня – міжрегіональна веб-конференція «Незалежність України: досягнення та виклики» за участю 11 центрів перепідготовки та підвищення кваліфікації: Волинської, Житомирської, Закарпатської, Івано-Франківської, Запорізької, Полтавської, Сумської, Хмельницької, Херсонської, Чернівецької областей та м. Києва;

8 вересня 2015 – веб-конференція за участю Полтавського, Кіровоградського, Чернігівського центрів перепідготовки та підвищення кваліфікації, товариства «Український народний дім і Чернівцях» на тему «Діалог щодо дій дрібних сільгоспвиробників в умовах асоціації з ЄС»;

16 жовтня – презентація книги «Повернення в Царгород» (бібліотека газети «День») за участю упорядника Ігоря Сюдюкова;

22 грудня – зустріч у прес-клубі «Ділове слово» за результатами освітньо-інформаційної поїздки делегації у складі десяти голів територіальних громад Чернігівщини до м. Дінкельсбюля (Німеччина, Баварія);

23 грудня 2015 року – громадське обговорення «Діалог щодо дій дрібних сільгоспвиробників в умовах асоціації з ЄС» в Українському національному інформаційному агентстві УКРІНФОРМ (м.Київ).

Крім того, на прохання Департаменту інформаційної діяльності та зв'язків із громадськістю облдержадміністрації з березня 2015 р. Центр налагодив на своїй базі щотижневі (кожного четверга) веб-конференції, які проводить Кабінет Міністрів України з різноманітних питань реформування нашої держави.

До річниць суспільно-значущих подій, ювілейних та пам'ятних дат одночасно з суспільно-політичними заходами в бібліотеці Центру експонувалися такі виставки: «До Дня Соборності України та Дня пам'яті Героїв Крут», «До Дня Конституції України», «До річниці Незалежності України». Також протягом року в Центрі діяла виставка картин художника Івана Пенського.

ХІ. СПІВПРАЦЯ З УКРАЇНСЬКИМИ ТА МІЖНАРОДНИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ

2015 р. провідними партнерами для Центру були: фонд Ганса Зайделя (Баварія – ФРН), Сіверський інститут регіональних досліджень, МФ «Відродження», представництво ЄК в Україні, Корпус Миру США. Співпрацював Центр також з іншими організаціями. Мета – поширення світового досвіду за допомогою навчального процесу, урізноманітнення його форм, підготовка сучасних методичних та дидактичних матеріалів.

Відповідно до протоколу намірів, підписаного облдержадміністрацією, обласною радою та фондом Ганса Зайделя 1 грудня 2014 р., з січня по грудень 2015 р. реалізовувався спільний україно-німецький проект «Сприяння формуванню громадянського суспільства у сільських і селищних радах Чернігівської області». Проект мав на меті допомогти головам територіальних громад започаткувати ініціативи місцевих спільнот, спрямовані на їхній соціально-економічний та культурний розвиток. Такий підхід спирався на розуміння того, що обов'язковою умовою забезпечення сталого розвитку територіальної громади є підтримка його мешканцями інноваційних ініціатив та їхня особиста співучасть в реалізації поставлених ними ж завдань. На початковому етапі в ньому брали участь 40 голів сільських та селищних голів Чернігівської області. Протягом проекту вони проходили п'ять етапів: ознайомчий семінар, шість візитів-консультативів безпосередньо до територіальних громад, попереднє представлення місцевих ініціатив, фінальне представлення місцевих ініціатив, конкурс.

За результатами проекту всі етапи пройшли 23 голови територіальних громад. З них представили свої ініціативи 22. Конкурсна комісія у складі самих сільських та селищних голів, директорів Чернігівського та Івано-Франківського центрів підвищення кваліфікації, представника громадськості та німецького експерта підбила підсумки рейтингового голосування. За його результатами було сформовані дві групи. Одна у складі дванадцяти учасників наприкінці вересня – на початку жовтня відвідала з освітньо-інформаційним візитом Івано-Франківську область. Під час цього візиту відбулася зустріч з керівництвом обласної ради та облдержадміністрації, «круглим столом» зі своїми колегами з Прикарпаття на предмет реалізації обласного конкурсу проектів місцевого самоврядування, місцевих ініціатив із розвитку територій та міжмуніципального співробітництва. Чернігівці також відвідали територіальні громади Яремчанської міської ради, Коломийського та Калуського районів. Увага концентрувалася на розвитку

сільського та патріотичного туризму, народного мистецтва, культури відпочинку, просуванню історико-культурної спадщини як місцевих брендів.

Інша група у складі десяти голів територіальних громад Чернігівщини з 7 по 12 грудня 2015 р. відвідала територіальні громади Дінкельсбюль (міська) та Дюрванген (сільська), що в Баварії (ФРН). Програма перебування передбачала: ознайомлення з роботою комунальної сфери, а саме: центру соціальних служб, спортивних споруд, лікарні, станції швидкої допомоги, дитячого майданчику, системи очисних споруд, прийому та переробки вторинної сировини, добровільної пожежної дружини, низки міських підприємств – транспортного, постачання електроенергії, газу, води. Також слухачі Центру ознайомилися з формуванням плану забудови територіальних громад, з реалізацією проектів місцевого розвитку та деякими іншими аспектами. Заняття проводив бургоміст зі стажем роботи шістнадцять років, доктор наук, а нині референт Фонду Ганса Зайделя Юрген Вальсхьофер. Методологія проекту ґрунтувалася на передачі практиком-управлінцем із Баварії практикам-управлінцям власного досвіду з стимулювання та реалізації мешканцями територіальних громад місцевих ініціатив та формування на базовому рівні засад громадянського суспільства.

2015 р. продовжувалася співпраця з громадською організацією «Сіверський інститут регіональних досліджень». Центр брав участь в якості організації-партнера у кількох її проектах. В першій половині звітнього року (січень – травень) було реалізовано проект «Аналіз впливу асоціації з Європейським Союзом на агропромисловий сектор України» за підтримки МФ «Відродження». В його рамках групою експертів, фахівців-практиків з міст Чернігова та Києва розроблено практичні рекомендації для малих виробників сільськогосподарської продукції України в умовах асоціації з Європейським Союзом. Рекомендації оформлено у вигляді брошури з інфографікою та розміщено в мережі Інтернет. Рекомендації містять інструкції до дій, відповіді та практичні поради щодо створення ініціативних груп при сільських радах, розвитку кооперації й підприємництва на селі, відновлення традиційних видів господарської діяльності, супутніх сільгоспвиробництву (народних ремесел, а також розвитку органічного землеробства і скотарства, зеленого туризму), тощо. Презентацію брошури проведено 19 травня 2015 року в національному інформаційному агентстві УКРІНФОРМ.

В другій половині звітнього року (серпень – грудень) реалізовано проект «Діалог щодо дій дрібних сільгоспвиробників в умовах асоціації з ЄС» за підтримки МФ «Відродження». В рамках проекту спільно з обласними центрами перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів, районними бібліотеками та громадськими організаціями організована серія «круглих столів» на тему: «Угода про асоціацію з ЄС: поради для дрібних сільгоспвиробників» в малих містах та селищах Полтавської, Кіровоградської, Чернівецької областей. Тематика цих зустрічей стосувалася існуючих викликів та загроз для розвитку сільського господарства України, пошуку шляхів його модернізації, використання можливостей, наданих Угодою про асоціацію з ЄС, активізації місцевих ініціатив щодо розвитку дрібного підприємництва, кооперації, перспективних видів рослинництва та тваринництва, органічного землеробства, сільського туризму, а

також дій місцевої влади у розвитку села. «Круглі столи» були орієнтовані на представників фермерських та особистих селянських господарств, малого бізнесу, кооперативів, керівників органів місцевого самоврядування. Їх учасниками стали 274 особи. Також в рамках проекту підготовлено відеоролик на однойменну тему.

У співпраці з Мережею центрів європейської інформації, Центром європейської інформації в м. Чернігів при ОУНБ імені В.Г. Короленка, Сіверським інститутом проводилася й традиційна кампанія до Днів Європи. В її рамках проведено: веб-конференцію «Угода про асоціацію: поради для дрібних сільгоспвиробників» (29 квітня 2015 р.), веб-конференцію «Європейська ідентичність України – український культурний простір» (14 травня 2015 р.), міжрегіональну відеоконференцію, присвячену Дню Європи (14 травня 2015 р.), здійснено показ фільму «Къырым» (20 травня 2015 р.)

Крім того. 12 лютого 2015 року Центр в рамках інформаційної кампанії «Будуймо Європу в Україні» відвідала делегація Представництва ЄС в Україні. Під час візиту відбулася дискусія з молоддю, студентами, професорсько-викладацьким складом. Усі охочі отримали можливість поставити питання представникам ЄС щодо ключових напрямків поточних відносин Україна–ЄС, необхідних реформ в контексті імплементації Угоди про Асоціацію, допомогу Україні від ЄС, а також, про можливості стажування та навчання у європейських університетах та інституціях.

У звітному році тривала і робота з програмою співпраці «НАТО–Україна» з перепідготовки військовослужбовців. Центр черговий раз виграв тендер на навчання військовослужбовців, звільнених зі Збройних сил України у зв'язку із їх реформуванням або таких, що підлягають звільненню. З офісом НАТО у м. Брюсселі було підписано трирічний контракт на проведення курсів для зазначеної категорії слухачів. Однак через те, що демобілізація кадрового складу військовослужбовців Збройних сил України у 2015 р. майже не проводилася, навчальні групи не формувалися.

Наприкінці року, а саме 24 грудня, в навчальному закладі розпочав роботу волонтер Корпусу Миру Сполучених Штатів Америки Кайл Колд. Основне місце його роботи в рамках проекту «Розвиток громад» – Сіверський інститут регіональних досліджень. Однак, діяльність волонтера поширюватиметься й на інші організації та установи Чернігова й області, які потребуватимуть його допомоги, в тому числі й Центр. Планується, що представник Корпусу Миру США протягом двох років застосовуватиме прогресивні сучасні методи менеджменту, соціальної роботи та заохочуватиме членів громади до активного вивчення всіх аспектів місцевого економічного та соціального розвитку громад і ринкової економіки. Зокрема, у співпраці з ним запланована організація громадських заходів, реалізація різноманітних проєктів, спрямованих на розвиток громади, організація ділових зустрічей, проведення тренінгів з лідерства та бізнесової тематики, що допоможуть українцям стати успішними та активними членами сучасного суспільства.

Продовжувалася співпраця з іншими міжнародними та українськими інституціями й організаціями – Українським клубом аграрного бізнесу, Національною академією державного управління при Президенті України,

Інститутом законодавства Верховної Ради України, Українським інститутом національної пам'яті, Товариством «Український Народний Дім в Чернівцях», Благодійним фондом сприяння ініціативам газети «День» та іншими.

Розвиток зазначених напрямів діяльності у співпраці з громадськими організаціями та міжнародними інституціями планується й у 2016 році.

ХІІ. НАДАННЯ ПЛАТНИХ ПОСЛУГ

За підсумками 2015 року Центром надано платних послуг на загальну суму 102,5 тис. грн., що становило 9,6 % всього фінансування Центру.

Додаткові кошти направлялись Центром на відшкодування пов'язаних з наданими послугами видатків, підвищення якості навчального процесу державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, зміцнення матеріально-технічної бази, видавничу діяльність.

Платні послуги Центр надавав відповідно до переліку, затвердженого Кабінетом Міністрів України, та дозволеної статутної діяльності.

Замовниками навчання в Центрі виступали управління Державного казначейства, Пенсійний фонд України, Сіверський інститут регіональних досліджень: 2 тис. грн., 8,1 тис. грн., 2,2 тис. грн. відповідно. Також оплату підвищення кваліфікації у сфері державних закупівель здійснювали інші юридичні особи Чернігівської області (всього – 76).

За умов зменшення у 2015 р. фінансування за загальним фондом та інфляційними процесами лише наявність спеціального фонду дозволила Центру забезпечити мінімально необхідні поточні видатки, без яких здійснення його функцій було б неможливим. Разом з тим незначна сума коштів спрямовувалася на капітальні видатки – придбання обладнання для забезпечення навчального процесу.

ХІІІ. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА

Незважаючи на обмежені фінансові можливості 2015 року основні фонди Центру зросли на 5,1 тис. грн. та нині становлять 742,6 тис. грн. Динаміка змін основних фондів за останні п'ять років відображена в діаграмі.

За рахунок перехідних залишків із 2014 р. та коштів, зароблених у звітньому році, Центр придбав:

- принтер EpsonL800 для економічного друку матеріалів, обкладинок для методичних матеріалів;
- проектор Epson EB-XII- для візуалізації презентацій;

- системний блок;
- мікрофон-петлічку для камери, що використовуватиметься для запису якісних звукових доріжок.

Таким чином, попри все, 2015 року матеріально-технічна база Центру й надалі розвивалася та модернізувалася. Зазначимо, що вже сім років поспіль – виключно за рахунок спеціального фонду. На тепер, три чверті майна, що знаходиться на балансі закладу, придбано за рахунок надання платних послуг.

XIV. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РОБОТИ НА 2016 РІК

В 2016 році продовжуватиметься виконання Центром свої статутних завдань, в першу чергу забезпечення навчального процесу та виконання плану-графіка підвищення кваліфікації кадрів, затвердженого спільним розпорядженням голови облдержадміністрації та голови обласної ради від 23 грудня 2015 року № 76, погодженого Національним агентством України з питань державної служби.

I. Інституційне забезпечення.

1. Центр братиме участь у розробці пропозицій щодо нормативно-правового забезпечення системи навчання державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування та її реформування (підзаконні нормативно-правові акти, що мають бути ухвалені у зв'язку з прийняттям Закону України «Про державну службу» від 10 грудня 2015 р. № 889).

2. Центр готуватиме свої пропозиції до проекту Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» в частині, що стосується навчання (протягом року очікується його розгляд та ухвалення).

3. Центр готуватиме свої пропозиції до проекту Закону України «Про освіту» (очікується його повторне внесення на розгляд профільного комітету Верховної Ради України).

4. Підготовка до ліцензування в галузі знань «Публічне управління та адміністрування» (за умови затвердження галузевих рамок кваліфікацій).

II. Робота з викладачами.

1. До проведення занять залучатиметься керівництво області, а також провідні експерти, науковці як з інших регіонів України, так закордонні. Відповідно до пріоритетів державної політики та вимог засновників Центру змінюватиметься їхня фахова тематика. Зокрема, залучатимуться фахівці у сфері державної служби та служби в органах місцевого самоврядування, надзвичайних ситуацій, агропромислових ринків тощо.

2. Викладачі Центру залучатимуться до організації та проведення щорічної конференції V «Розумовські зустрічі», інших заходів – протягом року.

III. Навчання слухачів.

1. Реалізовуватиметься освітній проект «Організація діяльності голови територіальної громади», що призначатиметься для впершеобраних голів територіальних громад області та реалізовуватиметься за підтримки фонду Ганса Зайделя (ФРН).

2. Реалізовуватиметься договір про співробітництво, підписаний Центром наприкінці 2015 р. з Підкарпатським осередком територіального самоврядування (м.Жешів) Фундації розвитку місцевої демократії (FRDL).

3. За результатами тендеру, проведеного 2015 р., Центр братиме участь у програмі співпраці «НАТО – Україна з перепідготовки військовослужбовців».

4. Центр братиме участь у проведенні навчань для соціальної реабілітації учасників АТО (зарезультатами конкурсів серед виконавців).

5. Організовуватиметься навчання за такими пріоритетними темами:

- ПППК англійської мови для фахівців з питань європейської та євроатлантичної інтеграції;
- семінари з питань реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування;
- семінари з питань реформування органів місцевого самоврядування;
- семінари з різних аспектів запровадження Угоди про асоціацію між Україною та ЄС;
- семінари з питань проведення державних закупівель;
- інших питань, визначених центральними органами влади, та відповідно до вимог замовників.

IV. Технічне та програмне забезпечення навчального процесу.

1. Центр, разом з Новгород-Сіверською міською радою, продовжить навчання посадових осіб місцевого самоврядування в дистанційній формі в режимі он-лайн (вебінари). Центр поширить таку практику на п'ять об'єднаних територіальних громад області – для навчання персоналу їхніх новостворених виконкомів.

2. З врахуванням результатів минулорічної апробації програмного забезпечення, що дозволяє проводити навчання в дистанційній формі в режимі оф-лайн, Центр розширить перелік дистанційних навчальних курсів. Крім оновленої програми з питань запобігання та протидії корупції також запроваджуватимуться такі дистанційні семінари: організації роботи з документами та доступу до публічної інформації; нормативно-правового забезпечення діяльності державних службовців в органах державної влади; розвиток кадрового потенціалу державної служби.

V. Видавнича діяльність.

1. Центр має намір продовжити серію видань «Європейське місто». Наступний населений пункт – Мена.

2. Центр планує підготувати та видати добірку інфографіки з питань, які висвітлюються під час навчального процесу, зокрема, з питань запобігання та протидії корупції, застосування тендерних процедур, бюджетування, національної безпеки України та ролі НАТО.

3. Передбачається перевидання збірника з питань запобігання проявам корупції (з урахуванням змін до законодавства та судової практики).

VI. Відео-продукція.

1. Передбачається завершити роботу над восьмисерійним документальним фільмом «Європейське місто Кемптен».

2. Буде підготовлено документальний фільм про організацію роботи добровільної пожеженої команди на прикладі м. Дінкельсбюль та низка інших сюжетів про практику роботи місцевого самоврядування в Німеччині.

3. Планується розробка відео-сюжетів для дистанційного навчання.

VII. Комунікативні заходи.

1. Триватиме інформування громадськості щодо ключових положень Угоди про асоціацію та посилену зону вільної торгівлі між Україною та ЄС.
2. У співпраці з Сіверським інститутом регіональних досліджень та Центром європейської інформації проводитимуться публічні кампанії до Дня Європи, Європейського тижня місцевої демократії.
3. Центр працюватиме з волонтером з Корпусом Миру (США) – залучатиме його до викладання в закладі, до комунікативних заходів, до реалізації міжрегіональних проектів (спільно з Сіверським інститутом).
4. Проводитимуться заходи відповідно до інших пріоритетних напрямів, насамперед з питань реформування державного управління.

VIII. Наукова робота

1. За підсумками міжнародної конференції «Четверті “Розумовські зустрічі”» буде підготовлено третій номер збірника наукових праць «Розумовські зустрічі». Передбачається подача його на реєстрацію до бібліографічної та реферативної бази даних SciVerse Scopus.
2. В перших числах грудня проходитиме п'ята Міжнародна наукова конференція «Розумовські зустрічі».
3. Триватиме робота з підготовки до друку «детройтських зошитів» – досі невідомих споминів українського громадського діяча Романа Бжеського.
4. Працівники закладу братимуть участь у конференціях відповідно до сфер їхніх наукових інтересів.

Директор Центру

В.М. Бойко

ІНФОРМАЦІЙНА КАРТКА
про підвищення кваліфікації державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування
та осіб з кадрового резерву у 2014 – 2015 роках

I. Загальні відомості про навчальний заклад:				
Керівник навчального закладу (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)	Бойко Володимир Миколайович, кандидат історичних наук			
Кадровий резерв на посаду керівника навчального закладу (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)	Тарасенко Олександр Федорович, доцент кафедри історії Центрально-Східної Європи Чернігівського національного педагогічного університету ім.Т.Г.Шевченка, кандидат історичних наук Підгайний Петро Михайлович – заступник директора Центру – начальник навчально-організаційного відділу, магістр державної служби			
Заступник(и) керівника навчального закладу (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)	Підгайний Петро Михайлович			
Засновник(и) навчального закладу (відповідно до статуту (положення))	Чернігівська обласна державна адміністрація Чернігівська обласна рада			
Кому належить приміщення, форма власності	Чернігівській обласній раді, комунальна			
Кафедра (кількість та назви)	---			
Відділи (кількість та назви)	- навчально-організаційний; - навчально-методичний			
Інші структурні підрозділи (за наявності)	- сектор інформаційно-комп'ютерного забезпечення навчально-організаційного відділу; - фінансовий сектор; - господарська служба			
№, дата видачі ліцензії в освітній галузі "Державне управління" (додати обов'язково копію)	27 травня 2015 р.; серія АЕ, №636441			
Поштова адреса, індекс:	14000 м.Чернігів, проспект Миру, 43			
Телефон:	676-052, 067-461-73-86			
Телефон/ факс:	774-312			
E-mail:	chcpk@gmail.com			
Веб-сторінка:				
II. Характеристика матеріально-технічної бази за 2015 рік:				
Найменування приміщень	Статус (належить закладу або орендує, форма оренди)	Кількість приміщень	Загальна площа (кв. м)	Кількість місць
Аудиторії	обладнання належить закладу, приміщення орендоване	3	123,6	88
Кабінети(адміністративні і/ методичні)	обладнання належить закладу, приміщення орендоване	4	82,5	12
Комп'ютерний клас	обладнання належить закладу, приміщення орендоване	1	46	22
Лабораторні кімнати	--	--	--	--
Актовий зал	обладнання належить закладу, приміщення орендоване	1	238,6	112
Бібліотека	обладнання належить закладу, приміщення орендоване	1	13	2
Читальний зал	обладнання належить закладу, приміщення орендоване	1	44,3	30
Гуртожиток, готель	--	--	--	--
Їдальня	--	--	--	--
Вартість основних фондів (тис. грн.)	737,5 тис. грн.			
III. Численність викладачів, які беруть участь у процесі підвищення кваліфікації, державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування та осіб кадрового резерву:				
Всього:	236			
Штатний склад:	—			
Сумісники:	—			
Погодинники:	236			
В тому числі:				
Доктори наук (всього/ штатн. склад)	10/0			
Кандидати наук (всього/ штатн. склад)	36/0			

Працівники органів влади (всього)		131						
IV. Наукові і методичні матеріали розроблені навчальним закладом за 2014 рік (кількість), перелік надати окремим додатком:		з питань державного управління (кількість)				з інших питань (кількість)		
4.1. Навчальні програми за основними видами підвищення кваліфікації		5				—		
4.2. Підручники і навчальні посібники		11				—		
4.3. Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять		7				—		
4.4. Методичні матеріали для слухачів з питань самостійного опрацювання фахової літератури		3				—		
4.5. Матеріали для контролю з перевірки рівня знань		6				—		
4.6. Навчально-методичні пакети комп'ютерних прикладних програм, посібники та підручники, методичні матеріали		—				—		
Найменування інформації про підвищення кваліфікації кадрів		Показники за 2015 рік у порівнянні з 2014 роком						
		Державні службовці органів влади				Посадові особи місцевого самоврядування		
		місцевих		центральных				
		2015	2014	2015	2014	2015	2014	
V.	Чисельність осіб, які підвищили кваліфікацію за категоріями: Всього осіб (за пп.1,2,3,4,5,6 розділу V)*	1685	2926	248	181	2406	2856	
	III категорія	-	-	-	-	-	-	
	IV категорія	83	123	-	1	1281	1165	
	V категорія	204	512	34	36	269	372	
	VI категорія	771	1194	72	66	432	617	
	VII категорія	627	1097	142	78	424	702	
5.1.	За професійними програмами:	36	88	-	-	284	199	
5.2.	За програмами тематичних постійно діючих семінарів	467	994	92	10	81	211	
5.3.	За програмами спеціалізованих короткострокових навчальних курсів	-	-	-	-	-	-	
5.4.	За програмами тематичних короткострокових семінарів/тренінгів	1186	1844	148	171	2045	2446	
5.5.	За програмами стажування, самостійного навчання	-	-	-	-	-	-	
5.6.	За програмами підготовки до участі у щорічному Всеукраїнському конкурсі «Кращий державний службовець» (II тур)	15	16	-	-	-	-	
VI.	У тому числі з питань:							
	запобігання і протидії корупції	207	1577	90	98	259	1406	
	впровадження нового законодавства про державну службу	339	260	146	-	185	-	
	ділового українського мовлення	146	191	146	3	64	175	
	інноваційної та інвестиційної діяльності	254	270	146	-	720	323	
	гендерної політики	89	113	92	-	97	317	
	європейської та євроатлантичної інтеграції	138	110	60	-	440	148	
	залучення молоді на державну службу	15	22	-	-	14	21	
	інформатизації органів державної влади та органів місцевого самоврядування	156	159	30	29	191	61	
	доступу до публічної інформації	300	201	-	-	111	253	
	соціальної політики	97	107	-	24	132	150	
	місцевого розвитку	125	148	24	55	278	319	
	адміністраторів центрів надання адміністративних послуг	62	44	-	-	247	133	
	інші питання	342	394	146	45	183	192	
	VII.	Показники фінансування:	Державні службовці органів виконавчої влади (грн.)				Посадові особи місцевого самоврядування (грн.)	
Джерела та обсяги фінансування навчального закладу в грн. за рахунок коштів:		місцевих		центральных				
		2015	2014	2015	2014	2015		
		державного бюджету:			17756	17117	-	6983
		місцевого бюджету:	434966	406680			629334	687883

міжнародної технічної допомоги (грантів):	-	-	-	236794	-	-
інших надходжень, не заборонених законодавством:						
всього:	434966	406680	17756	253911	629334	694866

*** Не враховано 68 слухачів**, які навчалися за програмою ТКС «Правові та практичні аспекти держзакупівель в Україні» – працівники державних та комунальних підприємств, установ і організацій.

Директор Центру

В.М. Бойко

Інформація
щодо стану виконання плану-графіка підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування
в Чернігівському ЦППК у 2014 – 2015 роках за категоріями посад

План (осіб)		Факт (осіб)		Відсоток виконання		Державні службовці за категоріями (осіб)								Посадові особи місцевого самоврядування (осіб)							
						IV		V		VI		VII		IV		V		VI		VII	
2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014
3505	5569	4407	5963	125,7	107,0	83	124	238	548	843	1260	769	1175	1281	1165	269	372	432	617	424	702

Інформація
щодо кількості державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, які підвищили кваліфікацію за різними видами навчання
в Чернігівському ЦППК у 2014 – 2015 роках за видами навчання

Категорії слухачів	За програмами													
	за професійними програмами (осіб)		тематичних постійно діючих семінарів (осіб)		спеціалізованих короткострокових навчальних курсів (осіб)		тематичних короткострокових семінарів (осіб)		тренінгів (осіб)		підготовки до участі у щорічному Всеукраїнському конкурсі «Кращий державний службовець» (осіб)		Інші	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Державні службовці	36	88	559	1004	-	-	730	755	604	1260	15	16	-	-
Посадові особи місцевого самоврядування	284	199	81	211	-	-	253	438	1792	2008	-	-	-	-

**Інформація щодо
підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого
самоврядування
в Чернігівському ЦППК у 2014 – 2015 роках**

Державні службовці				Всього		Посадові особи органів місцевого самоврядування		Загалом	
місцевих органів виконавчої влади		територіальних підрозділи ЦОВВ							
2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014
1685	2926	248	181	1933	3107	2406	2856	4339**	5963

**** Не враховано 68 слухачів**, які навчалися за програмою ТКС «Правові та практичні аспекти держзакупівель в Україні» – працівники державних та комунальних підприємств, установ і організацій.

ДОДАТОК ДО ІНФОРМАЦІЙНОЇ КАРТКИ
про підвищення кваліфікації державних службовців, посадових осіб місцевого
самоврядування, та осіб з кадрового резерву у 2015 р. Чернігівського центру
перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів
місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій

П. IV. НАУКОВІ І МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ,
РОЗРОБЛЕНІ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ ЗА 2015 РІК:

4.1. Навчальні програми за основними видами підвищення кваліфікації (назва та категорія слухачів).

Професійні програми підвищення кваліфікації:

1. Для державних службовців V–VII категорій посад
2. Для депутатів місцевих рад, посадових осіб місцевого самоврядування.

Програми тематичних короткотермінових семінарів:

З питань державного управління:

1. «Соціально-психологічні аспекти діяльності державного службовця та посадової особи місцевого самоврядування».
2. «Забезпечення ефективності запобігання та протидії корупції на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування (дистанційна форма)».
3. Програма тематичного короткотермінового семінару з питань організації та здійснення державних закупівель.

4.2. Підручники і навчальні посібники (назва та автор):

З питань державного управління

1. Реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: матеріали для самопідготовки / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, місцевого самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; Уклад.: Бойко В.М., Підгайний П.М., Коваленко Н.В.– Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2015. – 246 с.

2. Легейда О.В. Методичні рекомендації щодо організації реагування на запити, звернення і листи народних депутатів України, депутатів місцевих рад та здійснення контролю за їх виконанням в органах виконавчої влади Чернігівської області / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, органів місцевого самоврядування, держ. п-в, установ і орг. – Чернігів: ЦППК, 2015. – 18 с.

3. Робочий зошит для учасників тематичного короткотермінового семінару «Окремі питання організації службової діяльності» / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, органів місцевого самоврядування, держ. п-в, установ і орг. – Чернігів: ЦППК, 2015. – 53 с.

4. Організація роботи із зверненнями громадян / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, місцевого самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; Уклад.: Пригара Н.М. – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2015. – 17 с.

5. Діалог щодо дій дрібних сільгоспвиробників в умовах асоціації з Європейським Союзом / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, місцевого самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; Уклад.: Бойко В., Селінний М., Олексенко Р., Остапчук І. . – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2015. – 30 с.

6. Окремі питання по регулюванню земельних відносин: Навчально-методичний збірник [Електронний ресурс] / Чернігівський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підрозділів, установ і організацій / [укладач: І.Б. Пузан]. – Чернігів: ЦППК, 2015. – 24 с.

7. Етико-психологічні аспекти державної служби та служби в органах місцевого самоврядування. Навч.-метод. посібник. /Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, держ. підприємств, установ і організацій.; Упор.: Л.А.Чабак. – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2015. – 20 с.

8. Правові та організаційні засади проведення очищення влади (люстрації) / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, місцевого самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; Уклад.: Бобруйко В. А. – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2015. – 14 с.

9. Соціальні передумови, поняття, сутність корупції в Україні та світовий досвід у сфері боротьби з корупцією / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, місцевого самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; Уклад.: Пузирний В.Ф. – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2015. – 21 с.

10. Справочинство в діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування, на яких покладено обов'язки з організації роботи щодо запобігання та протидії проявам корупції / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, місцевого самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; Уклад.: Підгайний П.М. – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2015. – 22 с.

11. Нормативно-правове забезпечення реалізації державної політики щодо соціального захисту осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, місцевого самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; Уклад.: Казіміров Д.В. – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2015. – [Електронний ресурс].

4.3. Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять (назва та автор):

3 питань державного управління

1. MICROSOFT EXCEL: призначення та практичне застосування програми: Інформаційно-методичний збірник / Чернігівський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій. Укладач: Т.П. Білоока. – Чернігів: ЦППК, 2015, 28 с.

2. Вимоги для створення ефективної презентації / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, місцевого самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; Уклад.: Білоока Т.П. – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2015. – 14 с.

3. Профілактика професійного вигорання / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, місцевого самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; Уклад.: Децюк Т.М. – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2015. – 27 с.

4. Каталог кредитних, грантових програм та програм міжнародної технічної допомоги в сфері енергоефективності / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, місцевого самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; Уклад.: Зінченко С.В. – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2015. – 26 с.

5. Як перейменувати вулицю. Правові засади перейменування вулиць, провулків, проспектів, площ, парків, скверів, мостів та інших споруд, розташованих на території населених пунктів: Методичний збірник / Український інститут національної пам'яті, Чернігівська обласна державна адміністрація, Чернігівська обласна рада, Чернігівська міська рада, Чернігівський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, керівників державних підприємств, установ і організацій; Упоряд.: С. В. Бутко, Н. М. Мужикова. – Київ-Чернігів: 2015. – 122 с.

6. Ділове спілкування та тайм-менеджмент у роботі державного службовця / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, органів місцевого самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; Уклад.: Чабак Л.А. – Чернігів: ЦППК, 2015. – 22 с.

7. Конфлікти як спосіб людського співіснування / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, місцевого самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; Уклад.: Коваленко Н.В. – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2015. – 12 с.

4.4. Методичні матеріали для слухачів з питань самостійного опрацювання фахової літератури (назва та автор):

1. Розумовські зустрічі: збірник наукових праць / Інститут законодавства Верховної ради України; Український інститут національної пам'яті; Дніпропетровський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України; Сіверський центр післядипломної освіти; Сіверський інститут регіональних досліджень. – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2015. – Вип. 2. – 274 с.

2. Домме Є.В. Варва – європейське містечко / Сіверський інститут регіональних досліджень; Ред. кол.: В.М.Бойко (голова ред.) [та ін.]. – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2015. – 48 с.

3. Соборність України: історичне минуле, сучасні виклики, прогнози на майбутнє: матеріали міжрегіональної відеоконференції 22 січня 2015 року / М. Горідько, Т. Коломоєць, В. Мільчев, М. Іванов, Т. Лушагіна, Є. Цокур, С. Адамович, Б. Волошинський, Р. Сливка, В. Бойко, Т. Демченко. – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2015. – 32 с.

4. Чим мене приваблює державна служба [Текст] : зб. есе / Черніг. центр перепідгот. та підвищ. кваліфікації працівників держ. влади, органів місц. самоврядування, держ. підприємств, установ і орг. ; [редкол.: В. М. Бойко (голов. ред.), А. В. Панченко, Л. А. Чабак]. – Чернігів : Сівер. центр післядиплом. освіти, 2015. – 27 с.

4.5. Матеріали для контролю з перевірки рівня знань (назва та автор):

З питань державного управління

1. Збірник тестових завдань з питань декомунізації [Текст] / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, органів місц. самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2015. – 8 с.

2. Збірник тестових завдань з питань підвищення ефективності професійної комунікації [Текст] / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, органів місц. самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2015. – 9 с.

3. Збірник тестових завдань з питань забезпечення ефективності запобігання та протидії проявам корупції [Текст] / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, органів місц. самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2015. – 12 с.

4. Збірник тестових завдань з питань реалізації державної політики щодо соціального захисту осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи [Текст] / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, органів місц. самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2015. – 8 с.

5. Збірник тестових завдань для посадових осіб місцевого самоврядування Новгород-Сіверської міської ради [Текст] / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, органів місц. самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2015. – 8 с.

6. Збірник тестових завдань для студентів випускних курсів [Текст] / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, органів місц. самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2015. – 7 с.

4.6. Відео-лекції та відео-сюжети

(адреса: <http://www.youtube.com/user/siverird/videos?view=0>)

1. Бойко Володимир, Демченко Тамара, Лепявко Сергій. Сюжет новин ЧОДТРК «Сівер-Центр» про міжрегіональну веб-конференцію до Дня Соборності України (22 січня 2015 р.).

2. Бойко Володимир, Бутко Сергій, Горобець Сергій. Програма «МедіаКратія» до Дня пам'яті Героїв Крут (29 січня 2015 р.).
3. Бойко Володимир, Вальхсхьофер Юрген. Сюжет новин ЧОДТРК «Сівер-Центр» про презентацію проекту «Сприяння формуванню громадянського суспільства у сільських та селищних громадах Чернігівської області» (27 січня 2015 р.).
4. Бойко Володимир, Казіміров Дмитро, Лепявко Сергій. Сюжет новин ЧОДТРК «Сівер-Центр» про щорічний обласний літературний конкурс «Краща книга року», що пройшов на базі міської центральної бібліотеки імені М.Коцюбинського (29 травня 2015 р.).
5. Бойко Володимир, Олексенко Римма, Селінний Михайло, Чабак Людмила. Відео з презентації брошури з інфографікою «Угода про асоціацію: поради для дрібних сільгоспвиробників». м. Київ, УКРІНФОРМ (19 травня 2015 р.).
6. Бойко Володимир, Лепявко Сергій. «Про впорядкування назв вулиць міста Чернігова». Програма «Діалог» ЧОДТРК «Сівер-Центр» (1 липня 2015 р.).
7. Бойко Володимир. «Щорс? Сновськ? Коржівка? Що залишилось за кадром». Фрагмент виступу на громадських слуханнях щодо перейменування міста Щорс (17 вересня 2015 р.).
8. Бойко Володимир, Олексенко Римма, Чабак Людмила. Чернівецький Промінь: 151111 Чернівці сьогодні. «Аграрна асоціація» з ЄС. Передача про «круглі столи» на тему «Угода про асоціацію: поради для дрібних сільгоспвиробників», що проходили в Чернівецькій області 11-13 листопада 2015 р. (11 листопада 2015 р.).
9. Бойко Володимир. Програма «Актуально» про Джеймса Мейса як дослідника Голодомору в Україні 1932-1933 рр. та ініціатора акції «Запали свічку» (20 листопада 2015 р.).
10. Бойко Володимир. Сюжет новин ЧОДТРК «Сівер-Центр» про інформаційну зустріч за результатами освітньо-інформаційної поїздки делегації у складі десяти голів територіальних громад Чернігівщини до м. Дінкельсбюль (Німеччина, Баварія) (22 грудня 2015 р.).
11. Бутко Сергій. Лекція «Декомунізація: чому і що перейменовувати / демонтувати».
12. Вдовенко Юрій. «Про територіальну реформу – в Новгороді Сіверському». Сюжет теленовин «Підсумки тижня» про засідання загальних зборів Новгород-Сіверської районної асоціації місцевих рад (30 квітня 2015 р.).
13. Вальхсхьофер Юрген. «Фонд Ганса Зайделя та Чернігівщина». Програма «Діалог» ЧОДТРК «Сівер-Центр» про діяльність фонду Ганса Зайделя щодо розвитку місцевого самоврядування на Чернігівщині (14 вересня 2015 р.).
14. Вілчінскас Юргіс. Сюжет новин ЧОДТРК «Сівер-Центр» про зустріч з Представництвом ЄС в Україні в рамках інформаційної кампанії «Будуймо Європу в Україні» (12 лютого 2015 р.).
15. Володін Володимир, Касатая Тетяна, Киштимов Андрій, Лебедева Валентина, Смоленчук Олесь. Сюжети новин телеканалу "Новий Чернігів" та ЧОДТРК про презентацію проекту "Білоруський архів усної історії" в Чернігові в прес-клубі «Ділове слово» (12 травня 2015 р.).
16. Дудко Любов. Лекція «Практичні аспекти демонтажу пам'ятників, пам'ятних знаків та інших меморіальних об'єктів доби комуністичного режиму».
17. Коліушко Ігор (м. Київ), Малиновський Валентин (м. Луцьк). Випуск програми «ДІАЛОГ» ЧОДТРК «Сівер-Центр» про реформу державної служби та децентралізацію влади в Україні (11 грудня 2015 р.).
18. Кузнєцова Наталія. Відеолекція з питань оподаткування фізичних осіб відповідно до змін до Податкового кодексу України, що вступили в дію з 1 січня 2015 р. (3 лютого 2015 р.).
19. Мужикова Наталія. Лекція «Правові засади та організаційні принципи реалізації Закону України "Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки"».
20. Селінний Михайло. Кіровоград. Тема дня. Передача про «круглі столи» на тему «Угода про асоціацію: поради для дрібних сільгоспвиробників», що проходили в Кіровоградській області 27-29 жовтня 2015 р.

21. Симончук Світлана. Відеолекція щодо змін в оподаткуванні земель та сільгоспвиробників, що вступили в дію з 1 січня 2015 р. (3 лютого 2015 р.).

22. Сюжет новин ЧОДТРК «Сівер-Центр» про міжнародну наукову-практичну конференцію «Четверті “Розумовські зустрічі”» (3 грудня 2015 р.).

23. Сюжет новин ЧОДТРК «Сівер-Центр» про виїзне заняття в Києві студентів вузів Чернігова та Ніжина, які проходили навчання за програмою семінару «Державна служба та служба в органах місцевого самоврядування: правовий статус, стиль і методи роботи» (7 квітня 2015 р.).

24. Сюдюков Ігор. Сюжет новин ЧОДТРК «Сівер-Центр» про презентацію книги «Повернення в Царгород» (проект «Бібліотека газети “День”») (16 жовтня 2015 р.).

25. Чабак Людмила. Сюжет «Полтавських телевізійних новин» про «круглі столи» на тему «Угода про асоціацію: поради для дрібних сільгоспвиробників», що проходили в Полтавській області 22-24 вересня 2015 р.

П. 5.2. ПОСТІЙНО ДІЮЧІ СЕМІНАРИ ДЛЯ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ, ПОСАДОВИХ ОСІБ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

1. Правові підстави та організаційні засади регулювання участі державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування в державному управлінні: новели українського законодавства.

2. Соціальна держава: проблеми формування в умовах трансформації українського суспільства.

3. Ділове українське мовлення у сфері державного управління.

4. Сприяння формуванню громадянського суспільства у сільських і селищних громадах Чернігівської області.

5. Місцеве самоврядування як основа демократичного розвитку суспільства.

6. Сприяння формуванню громадянського суспільства у сільських і селищних громадах Чернігівської області.

7. Основні засади реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування України.

П. 5.4. ТЕМАТИЧНІ КОРОТКОТЕРМІНОВІ СЕМІНАРИ/ ТРЕНІНГИ ДЛЯ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ ТА ПОСАДОВИХ ОСІБ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Запобігання і протидії корупції

1. Забезпечення ефективності запобігання та протидії проявам корупції на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування.

2. Дисципліна та контроль у діяльності органів виконавчої влади.

Впровадження нового законодавства про державну службу

1. Державне управління і державна служба: сучасні напрями розвитку в контексті територіальної реформи.

2. Підвищення ефективності професійної комунікації.

3. Комунікативна компетентність державних службовців як елемент модернізації системи державної служби.

Ділове українське мовлення

1. Комунікативна компетентність та культура усного й писемного українського ділового мовлення державних службовців, посадових осіб як елемент модернізації системи державної служби та місцевого самоврядування.

Інноваційна та інвестиційна діяльність

1. Основи стратегічного планування сталого розвитку територій: розробка та управління проектами.
2. Особливості формування програми економічного і соціального розвитку області на 2016 рік. Впровадження інновацій та програми розвитку України «Стратегія реформ – 2020».

Гендерна політика

1. Методи розвитку гендерної чутливості у державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування.

Європейська інтеграція та євроатлантична співпраця

1. Очікуваний вплив асоціації України з Європейським Союзом на агропромисловий комплекс Чернігівської області.
2. Нормативно-правове забезпечення діяльності державних службовців в органах виконавчої влади, посадових осіб в органах місцевого самоврядування, адаптація до права ЄС та положень Угоди про асоціацію.
3. Особливості здійснення бухгалтерського обліку та звітності у бюджетних установах, адаптація до права ЄС та положень Угоди про асоціацію.

Залучення молоді на державну службу

1. Державна служба та служба в органах місцевого самоврядування в Україні: правовий статус, стиль і методи роботи.

Інформатизація органів державної влади та органів місцевого самоврядування

1. Основи електронного врядування. Запровадження системи електронного документообігу в органах виконавчої влади.
2. Можливості застосування засобів нових медіа у роботі органів виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Доступ до публічної інформації

1. Організація роботи з документами та питання забезпечення органами виконавчої влади доступу до публічної інформації.
2. Питання взаємодії органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування з громадськістю у процесі формування та реалізації державної політики.

Соціальна політика

1. Основні напрями діяльності служб у справах дітей щодо захисту прав та законних інтересів дітей.
2. Регулювання відносин між роботодавцями та найманими працівниками в межах КзпП України. Оплата праці в органах місцевої влади.
3. Реалізація державної політики з питань соціального захисту осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.
4. Соціальний супровід сімей опікунів, піклувальників, соціальне супроводження прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу.

Місцевий розвиток

1. Регулювання містобудівної діяльності (генеральний план населеного пункту).
2. Енергозбереження та використання альтернативних джерел енергії. Оптимізація схем теплопостачання населених пунктів.
3. Нові санітарні та фітосанітарні норми України, питання охорони навколишнього середовища.

4. Особливості державного управління у сфері охорони навколишнього природного середовища.
5. Сталий розвиток територіальної громади: управлінські аспекти.
6. Основи державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства України та залучення громадян до діяльності органів місцевої влади.
7. Основи стратегічного планування розвитку територій та проектного менеджменту.

Інші питання

1. Соціально-психологічні аспекти діяльності державного службовця та посадової особи місцевого самоврядування.
2. Правові підстави та організаційні засади регулювання участі державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування в державному управлінні: новели українського законодавства.
3. Засади та основні напрями реформування територіальної організації влади та децентралізації фінансів.
4. Засади та основні напрями реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні.
5. Порядок формування, обліку, зберігання та використання Національного архівного фонду в архівних установах області.
6. Проблеми та перспективи розвитку туристичної галузі в області, охорони історико-культурної спадщини.
7. Розвиток тренерської майстерності та специфіка роботи з дорослою аудиторією.
8. Реалізація в області державної молодіжної політики, розвитку фізичної культури та спорту.
9. Питання безпеки в діяльності органів виконавчої влади та місцевого самоврядування.